

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.11.16 13:27:16)

Poštovane kolegice i kolege, poštovani mandataru, uvaženi gosti, uvaženi građani Crne Gore,

Otvaram Treću sjednicu drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2016. godini Skupštine Crne Gore 26. saziva.

Dozvolite da u vaše i svoje ime pozdravim naše uvažene goste. Pozdravljam gospodu: Filipa Vujanovića, predsjednika Crne Gore, Desanku Lopičić, predsjednicu Ustavnog suda Crne Gore, Vesnu Medenicu, predsjednicu Vrhovnog suda Crne Gore, Ivicu Stankovića, vrhovnog državnog tužioca Crne Gore, Šučka Bakovića, zaštitnika ljudskih prava i sloboda; on je odsutan, a pozvan je na sjednicu, dr Milana Dabovića, predsjednika Senata Državne revizorske institucije i dr Radoja Žugića, guvernera Centralne banke Crne Gore.

Poštovane kolege, podsjećam da sam sazvao Skupštinu na ovu sjednicu i dnevni red sjednice predložio saglasno Poslovniku Skupštine i dogovoru u Kolegijumu predsjednika Skupštine. Uvažavajući praksu koju sam nametnuo na Prvoj sjednici, pozivam naše opozicione kolege da nam se pridruže što prije. Vidim da to ni danas nisu iskoristili, ali ćemo biti uporni u pozivu da oni dođu i učestvuju u radu parlamenta, da čujemo njihove stavove i mišljenja, kao i da /Prekid/ to neće umanjiti aktivnost Parlamenta.

Za dnevni red sjednice predložena je samo jedna tačka i to Izbor predsjednika i članova 41. Vlade Crne Gore. Pozivam vas da se izjasnimo o Predlogu dnevnog reda. Stavljam na glasanje predloženi dnevni red. /Prekid/ 41. Vlade Crne Gore. Prelazimo na dnevni red.

Podsjećam da je, shodno Ustavu Crne Gore, mandat za sastavljanje 41. Vlade Crne Gore dobio gospodin Duško Marković. Gospodin Duško Marković, mandatar za sastav 41. Vlade Crne Gore, dostavio je svoj program. Ovdje se pravi zadržka, jer piše i Predlog za sastav nove Vlade. Po dogovoru sa mandatarom, saglasio sam se da, ipak, on ima ekskluzivno pravo da saopšti crnogorskoj javnosti, znate kakva su sredstva komunikacija moderna, da prvo mandatar saopšti svoj sastav i uvažene kolege poslanici će ga dobiti onda u kratkoj pauzi posle mandatarovog ekspozea. Molim gospodina mandataru da uzme riječ.

Izvolite, gospodine Markoviću.

DUŠKO MARKOVIĆ (28.11.16 13:31:08)

Poštovani predsjedniče države, poštovani predsjedniče Skupštine, uvaženo predsjedništvo, poštovani poslanici, građani Crne Gore,

Redovni parlamentarni izbori održani 16. oktobra ove godine predstavljaju najznačajniji politički događaj nakon referenduma 2006. godine. Održani su u godini jubileja proslave desetogodišnjice obnove nezavisnosti i 1000 godina državnosti Crne Gore, a na njima su građani odlučili da nastave putem progresa i putem prihvatanja evroatlantskih vrijednosti koje vode društvo višem kvalitetu života. Odmah na početku koristim priliku da vama poslanicima čestitam izbor u crnogorskom Parlamentu.

Izuzetno visoka, gotovo rekordna izlaznost na izborima od 73,3% upravo potvrđuje da su naši građani redovni izborni ciklus vidjeli kao mogućnost da demokratski donesu odluku o tome kako žele da žive u budućnosti. Donijeli su je jasno i odlučno, a istovremeno pokazali povjerenje u izborni proces i povjerali još jedan mandat evropskoj vladi sačinjenoj od Demokratske partije socijalista i tradicionalnih koalicionih partnera. Izabrali su, dakle, budućnost ispunjenu ekonomskim razvojem i integrisanjem Crne Gore kao stabilne i prosperitetne države u okviru evroatlantskih i evropskih struktura.

Ovim izborima prethodile su temeljne sveobuhvatne, ali i specifične pripreme koje su se odvijale u uslovima kakve nijesmo imali u novijoj političkoj istoriji. Tu, prije svega, mislim na Vladu izbornog povjerenja. Reakcije sa najvažnijih adresa u Evropi i svijetu bile su izuzetno pozitivne, a sama Vlada izbornog povjerenja funkcionisala je sve do danas. Ona je na najbolji način razuvjerala sve one koji su sumnjali u legalnost i transparentnost rada državnih organa i organa lokalne samouprave. Izbore smo sproveli u skladu s evropskim standardima, novim elektronskim biračkim spiskom i najsavremenijim izbornim procedurama koje smo usvojili upravo kroz pristupne

pregovore i reformu u oblasti vladavine prava.

Ove činjenice, kao i ocjene iz izvještaja posmatračke misije OEBS-a i ODHIR-a i Savjeta Evrope potvrdile su da su ovo bili najbolje pripremljeni i sprovedeni izbori u Crnoj Gori. Sve to daje nespornu težinu i legitimitet ostvarenom rezultatu ne samo u zemlji, nego i kod naših međunarodnih partnera. To nas dodatno uvjerava da smo na pravom putu dalje stabilizacije i učvršćivanja demokratskih tekovina u našoj zemlji. Međutim, danas kada treba da budemo ponosni na evropska dostignuća koja Crnu Goru svrstavaju visoko na ljestvici parlamentarizma i demokratije, imamo situaciju da opozicija ne priznaje izbore, a njeni izabrani predstavnici bojkotuju rad Parlamenta, što ustavno i demokratski nema nikakvog opravdanja. I pored ove činjenice, politički ponosno i državno odgovorno danas ulazimo u postupak izbora vlade. Zašto to kažem? Zato što je naša pobjeda vrednija nego ikada, ostvarena u političkoj utakmici koja je bila najorganizovanija do sada sa njihovom kampanjom osmišljenom i u zemlji i van nje, koja nije satanizovala samo naše politike, nego i nas lično, sa konkurencijom koja je imala do sada neviđene resurse i koja je bila u vlasti, a ne van nje. Ovo sve govori da se opozicija još mora učiti parlamentarizmu, povjerenju u institucije i odgovornosti koju narodni poslanici imaju u odnosu na one koji su ih birali. U vrijeme kada se naš kontinent suočava sa nizom kriza, nestabilnosti, izazova, Crna Gora nesporno predstavlja uspješan regionalni i evropski primjer. Imajući u vidu ekonomsko-finansijsku krizu, produženu recesiju u nizu zemalja u okruženju i šire, nestabilnosti nastale migrantskim pritiscima i bezbjednosnim prijetnjama na obodima Evropske unije i NATO-a, ali i konačno sve većim izazovima pred kojima se nalazi ideja ujedinjene Evrope, dozvolite mi da ocijenim da upravo ovaj kontekst naše rezultate čini većim, posebnim i vrijednim poštovanja.

Članstvo u NATO-u i Evropsku uniju je naš strateški prioritet na koji su u prethodnom periodu bili usmjereni ne samo Vlada, nego gotovo i cjelokupno društvo. To je naša politička, bezbjednosna, ekonomska i civilizacijska odrednica, ali i smjernica za dalju izgradnju društva kojem težimo. Možemo sasvim sigurno biti ponosni na rezultate u oba ova procesa, što se svakodnevno ogleda u promjeni načina života naših građana. Nijesmo se vodili pukim ispunjavanjem kriterijuma, jer članstvo je samo odredište, a kvalitet reformi koje se sprovode na tom putu je ono što smatramo suštinski važnim za naše građane.

Kroz integracione procese sprovedli smo brojne i važne reforme na ustavnom, podustavnom i institucionalnom nivou, posebno u oblasti pravosuđa i borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala. Sve to doprinijelo je jačanju pravne države, jer samo takva država je država svih njenih građana. Još od antičkih vremena poznato je da samo pravda vezuje ljude, a nepravda ih razdvaja. Mjerljivi rezultati u prethodnom periodu u oblasti vladavine prava preporučili su Crnu Goru kao kredibilnog partnera za novu fazu integracija i stvaranje uslova za ekonomski i kulturni prosperitet svih građana.

Poštovani poslanici, kazaću nešto o prioritetima Vlade u vanjskoj politici. Crna Gora će usmjeravati svoje spoljno-političke aktivnosti na osnovu strateških državnih interesa, odnosno interesa svojih građana. Uvažavajući proces u regionu, širem evropskom okruženju i na globalnom planu, Vlada će slijediti dosadašnje prioritete u ovoj oblasti. To su integracije u Sjevernoatlantski savez i Evropsku uniju, zatim unapređenje i održavanje dobrosusjedskih odnosa i regionalne saradnje i konačno dalje razvijanje bilateralne i multilateralne saradnje. Slijedeći iskustva iz prve decenije samostalnog vođenja vanjske politike, Ministarstvo vanjskih poslova će detaljno u najkraćem roku izvršiti analizu učinka diplomatsko-konzularne mreže u prethodnih deset godina. Sagledaćemo mogućnosti za njenu racionalizaciju i neophodno kadrovsko snaženje, striktno poštujući novouspostavljenu praksu o dužini trajanja ambadorskog mandata, kao i o poštovanju ostvarenih uslova za odlazak u penziju, sve u cilju formiranja modernije i efikasnije diplomatske mreže.

Veću pažnju posvetićemo intenziviranju odnosa sa susjedima, sa Evropskom unijom, sa Sjedinjenim Američkim Državama i Kinom, a nastojaćemo da prevaziđemo nerazumijevanja u odnosima sa našim istorijskim saveznikom Rusijom. Nova Vlada će nastaviti da u kontinuitetu realizuje trajne strateške prioritete države u oblasti vanjske, ali i bezbjednosne politike. Bezbjednost još nikada nije bila tako kompleksna i složena kao u današnjem svijetu, opterećenom novim regionalnim i globalnim problemima i konfliktima. Još nikada nijesmo bili u tolikoj mjeri suočeni sa izazovima koji prevazilaze kapacitete reagovanja mnogo većih i snažnijih država od naše. Sistem kolektivne bezbjednosti je doslovce postao imperativ današnjice. Svi događaji

posljednjih godina na svjetskoj, regionalnoj, a dozvolite mi da to kažem, i na domaćoj sceni potvrđuju ispravnost naše evroatlantske politike i ispravnost naše odluke da postanemo članica NATO-a. Vlada koju danas birate završiće proces pristupanja Crne Gore u NATO koji je započeo 19. maja ove godine u Briselu, kada su države članice potpisale Protokol o pristupanju naše zemlje. Očekujemo završetak procesa ratifikacije Protokola o pristupanju prije proljeća iduće godine. Vlada će odmah nakon toga predložiti Skupštini da bez odlaganja potvrdi validnost tog Protokola.

Svjesni smo da članstvo u NATO ne donosi samo benefite, nego i nove obaveze i da predstavlja dinamičan proces. Odlučni smo da nastavimo sa reformama našeg odbrambenog i bezbjednosnog sektora po standardima NATO-a, da preuzmemo svoj dio odgovornosti za kolektivnu bezbjednost i da aktivno sudjelujemo u formiranju i realizaciji zajedničkih politika NATO-a, da ne budemo samo konzument bezbjednosti, nego i njen stvaralac.

Punopravno članstvo naše države u NATO će ojačati njen položaj na međunarodnoj sceni u svim oblastima. Crna Gora više neće biti objekt tuđih interesa, niti osporavanja njenog suvereniteta, nego aktivni faktor u građenju mira i stabilnosti u regionu i šire. Članstvo u NATO-u će našoj državi i našim građanima obezbijediti kvalitet bezbjednosti i stabilnosti kakav do sada nijesmo imali. Evroatlantske i evropske integracije smo uvijek posmatrali kao jedan proces koji je nedjeljiv i svakako komplementaran, posebno u uslovima našeg regiona.

U toku mandata prethodne Vlade u procesu evropskih integracija postigli smo zapažene rezultate, što je ponovo potvrdio i ovogodišnji izvještaj Unije. Otvorili smo ukupno 24 pregovaračka poglavlja od čega smo dva privremeno zatvorili. Ispunili smo uslove da do kraja ove godine za vrijeme slovačkog predsjedavanja Uniji otvorimo još tri poglavlja i da jedno zatvorimo. Vlada će predano raditi na ispunjavanju kriterijuma koji će nam omogućiti da ubrzamo proces zatvaranja poglavlja. To će zahtijevati bolju koordinaciju rada nadležnih ministarstava, kao i veću posvećenost svih institucija na ovom važnom zadatku. Vlada će posebnu pažnju posvetiti ispunjavanju kriterijuma za zatvaranje ključnih poglavlja 23 i 24, dakle, izgradnji pravne države odnosno intenzivnoj borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Finansijska podrška Evropske unije posredstvom prepristupnih fondova važan je aspekt procesa integracija Crne Gore u Evropsku uniju i oblast u kojoj bilježimo zavidne rezultate. Tokom perioda 2007-2013. godina Crna Gora je uspješno isplanirala utrošak raspoloživih 235 miliona eura bespovratne podrške Evropske unije i ostvarila značajan uspjeh u njihovom korišćenju. Iznos od preko pola milijarde eura bespovratne podrške koju će nam Evropska unija dodijeliti u periodu do 2020. godine veoma je značajan za Crnu Goru, ali je ujedno i najava osam do deset puta većeg iznosa sredstava bespovratne podrške koji će našoj zemlji biti dostupan posredstvom evropskih strukturnih i investicionih fondova nakon ulaska u Evropsku uniju. U tom smislu ova vlada će nastaviti sa jačanjem potrebnih administrativnih kapaciteta i sa uspostavljanjem institucionalne strukture kako bi Crna Gora spremno dočekala datum učlanjenja u Evropsku uniju. Nastavićemo rad na realizaciji postojećih i pripremi novih projekata, a dodatan podsticaj ovom procesu svakako će predstavljati skoro otvaranje 22. poglavlja - Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata. Imamo ambiciozan cilj da do kraja 2019. godine prije kraja mandata ove vlade, što se poklapa i sa krajem mandata sadašnje Evropske komisije, zatvorimo sva poglavlja, odnosno okončamo proces pregovora.

Svjesni smo da je Evropska unija danas suočena sa mnogim novim krizama i izazovima, koji će vjerovatno zahtijevati transformaciju njenih institucija i nekih politika i da će zajednica u koju ćemo ući biti drugačija nego današnja. Međutim, to neće pokolebati našu čvrstu odlučnost da postanemo dio zajednice država i naroda koji dijele zajedničke vrijednosti demokratije, slobode i ravnopravnosti i da zajedno sa njima i gradimo stabilnu i prosperitetnu Evropu po mjeri njenih građana. Vlada će učiniti sve da oko ovog cilja okupi i mobilize kapacitete cijelog društva, svjesna značaja njihovih doprinosa ovom procesu. Sve su to bili razlozi zbog kojih predlažem da u novoj Vladi konstituišemo i novi resor Ministarstvo evropskih poslova. /Prekid/ prethodne vlade, Crna Gora je očuvala makro-ekonomsku stabilnost, izašla iz recesije koja je karakterisala 2012. godinu, kao godinu početka njenog mandata. Od tada prosječan godišnji ekonomski rast je iznosio oko 3%, povećan je broj zaposlenih, direktne strane investicije u periodu 2013-2015. iznosile su 1,3 milijarde eura, ili oko 13% BDP na godišnjem nivou. Povećane su prosječne zarade i penzije u 2016. godini i najviše su u regionu. Sačuvali smo njihovu redovnost, kao i redovnost isplate

socijalnih davanja i pri tome nijesmo ugrozili stabilnost javnih finansija. Povećali smo prihode državnog budžeta za 19% u 2015. godini u odnosu na 2012. godinu, uz rast prihoda iznad plana i u proteklom periodu 2016. godine. Istovremeno smo započeli i nastavili veliki broj krupnih razvojnih projekata važnih za ekonomski razvoj, koji su doveli do rasta rashoda kapitalnog budžeta. Ublažili smo eksterno ekonomsku neravnotežu smanjenjem deficita tekućeg računa platnog bilansa na oko 13,3% bruto-društvenog proizvoda u 2015. godini. Ipak, iako je u posljednjih 10 godina naša ekonomija rasla brže od evropske, Crna Gora se nalazi na 41% prosjeka razvijenosti Evropske unije, mjereno bruto-društvenim proizvodom perkapita po paritetu kupovnih snaga. Mada smo po ovom parametru bolji od zemalja u regionu, dubina našeg istorijskog zaostajanja za razvijenom Evropom ne daje nam pravo na zadovoljstvo i ne ostavlja nam prostor za neracionalno korišćenje vremena i resursa kojim raspolažemo, naročito ako je jasno da su efekti sveobuhvatnog napretka, koje je Crna Gora ostvarila od obnove nezavisnosti, još nedovoljno vidljivi za veliki broj građana kojima su dugoročno namijenjeni. Iako je povećan broj zaposlenih, nezaposlenost posebno mladih i visokoobrazovanih ostaje najteži izazov društveno-ekonomskog razvoja naše države. Da bismo smanjili nezaposlenost i povećali kvalitet života građana, kao osnovni cilj ekonomske politike, imperativ ove Vlade mora biti definisanje formule za ostvarenje dinamičnog, održivog i inkluzivnog ekonomskog rasta po prosječnoj stopi u rasponu između 3,5 do 4% godišnje, koji će donijeti veći dohodak i više prilika za zapošljavanje. Ključni faktor uspjeha u ovom opredjeljenju biće umješnost animiranja strateških stranih investitora za realizaciju razvojnih projekata, koji su temelj ekonomskog rasta. Onih investitora koji u našu zemlju donose ne samo neophodni kapital, već i specijalistička znanja i iskustva. Zato moramo širom otvoriti vrata za investicije, tako što će svi segmenti društva doprinijeti unapređenju poslovnog ambijenta, pouzdanom i podsticajnom sistemu vladavine prava, kredibilnim institucijama koje će nastaviti proaktivnu borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala na svim nivoima. Drugim riječima, treba da stvorimo atmosferu u kojoj neće biti politikantskog i demagoškog otpora investitorima, te zdravim i održivim investicijama, uz punu svijest da samo uz takve investicije možemo ostvariti dinamičan i održivi ekonomski rast koji će donijeti nova radna mjesta i poboljšati životni standard građana.

Polazeći od navedenoga, a u skladu sa dosadašnjim iskustvom i razvojnom vizijom naše zemlje, moramo nastaviti da dograđujemo podsticajan institucionalni okvir kroz više dimenzija ekonomskog razvoja. Prvo, jačanjem makro-ekonomske stabilnosti. Drugo, kontinuiranim razvojem kvalitetne infrastrukture i osmišljenom dugoročnom valorizacijom prirodnih resursa, kroz realizaciju razvojnih projekata posebno u sektorima u kojima Crna Gora ima komperativne prednosti: turizmu, poljoprivredi, energetici i prerađivačkoj industriji. Treće, unapređenje konkurentnosti ekonomije, što podrazumijeva neodložan nastavak i uspješan epilog strukturnih reformi, kao i kontinuirano unapređenje poslovnog ambijenta.

Crna Gora treba da bude fiskalno snažna i finansijski stabilna država. U tom kontekstu, mjerama fiskalne konsolidacije ova Vlada treba da obezbijedi da se tekuća javna potrošnja finansira isključivo iz izvornih prihoda bez novog zaduživanja. Državna potrošnja mora biti racionalnija, sa manjim tekućim rashodima i većim prostorom za finansiranje kapitalnih projekata koji doprinose stvaranju dodatne vrijednosti. Ključno je i rješavanje fiskalnih problema lokalnih samouprava. Važno je da lokalne samouprave budu dio ovih napora, da racionalizuju zaposlenost, elimnišu barijere investicijama i biznisu, unaprijede ažurnost, efikasnost i kompetentnost administracije, obezbijede održivo finansiranje svake od 23 lokalne zajednice i time doprinesu većoj zaposlenosti i boljem i kvalitetnijem životu građana.

Kao Vlada otvorene eurizovane ekonomije, koja je duboko u procesu evroatlantskih integracija, u narednom četvorogodištu moramo trasirati put koji vodi uspostavljanju opadajućeg trenda budžetskog deficita javnog duga i vraćanju granice mastriških kriterijuma. To će podrazumijevati mjere na prihodnoj strani budžeta usmjerene na efikasniju naplatu poreskog duga, redovnost izmiravanja poreskih obaveza i nultu toleranciju prema sivoj ekonomiji. Zadržavanje postojećih poreskih stopa, koje karakteriše manje oporezivanje rada i dohotka uz povećanje efikasnosti poreske administracije, odnosno očuvanje konkurentnog i predvidivog poreskog sistema krucijalno je za fiskalnu stabilnost zemlje. Proces fiskalne konsolidacije i jasna fiskalna strategija, koju će usvojiti nova vlada, podrazumijevaće mjere na rashodnoj strani budžeta, kojima ćemo ograničiti nekontrolisani rast tekuće potrošnje. Dimenzija ekonomske

politike, kojoj će ova Vlada posvetiti posebnu pažnju jeste kontinuiran razvoj infrastrukture, posebno one koja će Crnu Goru povezati sa međunarodnim okruženjem i učiniti je dostupnijom, ali i doprinijeti boljem povezivanju sjevera i primorja naše zemlje. Kroz lakši pristup električnoj energiji i bolje i brže saobraćajne veze eliminisaćemo prepreke za ubrzan rast i razvoj, unaprijediti poslovno okruženje i podstaći veći priliv investicija u sve sektore crnogorske ekonomije. Da je nerazvijena infrastruktura prepreka ne samo ekonomskom, već i demokratskom i ukupnom društvenom razvoju zemalja Zapadnog Balkana, ali i uslov stabilnosti regiona, prepoznala je i Evropska unija koja je kroz berlinski proces pokrenula konkretnu inicijativu finansijske podrške izgradnji infrastrukturnih objekata, sa ciljem jačanja veza unutar regiona i bolje povezanosti Zapadnog Balkana sa zemljama Evropske unije.

U prethodnom periodu pokrenuli smo najvažnije infrastrukturne projekte. Počeli smo izgradnju prioritetne dionice auto-puta Bar-Boljare, čija je vrijednost preko 800 miliona eura, što ga čini najznačajnijom investicijom u Crnoj Gori. Implementacija ovog projekta će doprinijeti boljoj povezanosti Crne Gore sa Evropom, omogućiti kvalitetniju i sigurniju mobilnost ljudi, roba i usluga, povećati bezbjednost saobraćaja i saobraćajno integrisati Crnu Goru, a oslanjajući se na podršku zapadno-balkanskog investicionog okvira, berlinske inicijative pripremićemo se za početak izgradnje druge dionice auto-puta Mateševo-Andrijevića. Nastavićemo rekonstrukciju i modernizaciju željezničke pruge, a aerodrome prilagoditi naraslim potrebama turističkog razvoja. Uz to, nastavićemo sa izgradnjom i rekonstrukcijom regionalnih i lokalnih puteva i proširenjem lučkih kapaciteta. Završićemo projekat povezivanja Crne Gore i Italije podmorskim kablom, koji je od izuzetnog značaja za integraciju Crne Gore, ali i drugih država Zapadnog Balkana u jedinstveno evropsko-energetsko tržište. To će biti generator intenzivnijih investicionih aktivnosti u oblasti energetike i nesumnjivo dati dodatan podsticaj izgradnji proizvodnih objekata, drugog bloka Termoelektrane Pljevlja, malih hidroelektrana i vjetroelektrana, ali i konkretizaciji pojačanog interesovanja za izgradnju konvencionalnih hidroelektrana na Morači i Komarnici.

Takođe, započeće se sa projektima istraživanja nafte i gasa u crnogorskom podmorju, koji predstavljaju potencijalno značajan resurs za razvoj naše ekonomije. Unapređenje infrastrukture i realizacija razvojnih projekata sprovodiće se uz izraženu posvećenost Vlade zaštiti životne sredine. U narednom četvorogodišnjem periodu treba da pređemo zahtjevan put od otvaranja poglavlja 27 u pregovorima sa Evropskom unijom do njegovog konačnog zatvaranja. Osnovaće se eko fond, iz koga će se finansirati projekti i programi usmjereni na saniranje posljedica zagađenja i unapređenja životne sredine.

Takođe, budući da je prethodna Vlada u 2016. godini usvojila Nacionalnu strategiju održivog razvoja Crne Gore do 2020. godine, u narednom periodu će se posvetiti pažnja realizaciji mjera za ostvarenje njenih ciljeva. Najkasnije do 2020. godine uspostaviće se Natura 2000, ekološka mreža Evropske unije koja obuhvata područja značajna za očuvanje ugroženih biljnih i životinjskih vrsta. To je jedan od neophodnih uslova za zatvaranje poglavlja 27 Zaštita životne sredine i isti period obilježiće i ozbiljni naponi da sva proglašena zaštićena područja imaju imenovanog upravljača radi obezbjeđenja održivog upravljanja vrijednim ekosistemima u našoj zemlji. Do kraja 2020. godine radiće se na punoj implementaciji državnog plana upravljanja otpadom u cilju uspostavljanja sistema, koji se bazira na selekciji, prevenciji, reciklaži i ponovnoj upotrebi otpada. Ubrzaćemo aktivnosti na sanaciji tzv. crnih ekoloških tačaka koje se finansiraju u okviru projekta sa Svjetskom bankom. Crna Gora već godinama bilježi impresivne rezultate u turizmu i rekordne statistike u pogledu broja turista i ostvarenih prihoda koji su na nivou od preko 20% BDP-a, dok je broj turista i njihovih noćenja u 2015. godini premašio rekord iz 1987. godine. Kao rezultat osmišljene politike, koja u kontinuitetu ostvaruje progres u Crnoj Gori, danas imamo niz prepoznatljivih turističkih projekata čija se vrijednost mjeri milijardama eura. Ugovornim aranžmanima u postupku privatizacije i kroz javno-privatno partnerstvo omogućili smo da se u narednom periodu razvije visokokvalitetni turizam, uvode novi hotelski brendovi, otvaraju nova radna mjesta za crnogorske građane. Dobar primjer za to su projekti koji su već realizovani, kao što su Aman resort i Vila Miločer na Svetom Stefanu, hotel Hilton u Podgorici, Porto Montenegro u Tivtu. Isti efekat očekujemo i od projekata koji će se realizovati u narednom četvorogodištu. Luštica bay u Tivtu, Porto novi i Mamula u Herceg Novom, hotel Kraljičina plaža u Miločeru, Plavi horizonti u Tivtu. Stvorićemo uslove za realizaciju projekata na prioritetnim turističkim lokacijama Buljarica, Kraljičina plaža, Maljevik, Velika plaža i hercegnovski dio poluostrva Luštica.

Investiraćemo u turističku i saobraćajnu infrastrukturu sjevernog regiona i time dati dodatan impuls realizaciji projekata na prostoru Bjelasice i Komova, durmitorskog područja i Hajle, koji predstavljaju veliku razvojnu šansu Crne Gore, čime ćemo upotpuniti naše razvojne turističke planove. Pristupiće se izradi niza strateških dokumenata iz oblasti turizma, krovne strategije razvoja turizma, kao i strategije razvoja ruralnog, kulturnog i nautičkog turizma. Time će se stvoriti pretpostavke za raznovrsnost turističkog proizvoda, smanjenje sezonalnosti, ravnomjerniji razvoj ovog sektora i pozicioniranje Crne Gore kao visokokvalitetne turističke destinacije. Rast turističke privrede u Crnoj Gori u prethodnom periodu, kao i predviđanje da će takav trend nastaviti u budućem periodu predstavlja još jednu šansu koju sektor poljoprivrede mora iskoristiti. Veza između poljoprivrede i turizma pruža osnov za razvoj ruralnih oblasti kroz primjenu agro ekoloških mjera, podsticaje za proizvodnju kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda zasnovanu na prirodnim resursima, tradiciji i organskoj proizvodnji, kroz održivo korišćenje šumskog zemljišta, očuvanje i unapređenje ruralnog nasljeđa. Na taj način spriječile bi se regionalne migracije i doprinijelo ravnomjernijem razvoju Crne Gore. Naš cilj je da crnogorske poljoprivrednike do 2020. godine spremimo za izazove članstva u Evropsku uniju, te da modernizujemo njihovu proizvodnju, povećamo produktivnost poljoprivrednih gazdinstava i uvedemo više standarda bezbjednosti hrane. U naredne četiri godine za poljoprivredu će biti na raspolaganju 200 miliona eura, od čega je jedna trećina iz fondova Evropske unije. Snažnije ćemo destimulisati iznos drvne sirovine i povećati investiciju u drvnu industriju, pogotovu onu usmjerenu ka većem stepenu finalizacije proizvoda. Preispitaćemo postojeći model koncesija i u svim slučajevima u kojima se korišćenje prirodnih bogatstava pokaže neadekvatnim uvesti nove modele i uslove njihovog korišćenja. Sačuvali smo proizvodnju i radna mjesta u velikim industrijskim i rudarskim sistemima: KAP-u, Željezari, Rudniku mrkog uglja u Beranama, Rudnicima boksita u Nikšiću, Vektri Jakić i time uspješno završili prvu fazu restuktuiranja ovih preduzeća. U narednoj četvorogodnjoj etapi snažno ćemo podstaći diverzifikaciju proizvodnih programa i veći nivo prerade u svim industrijskim postrojenjima i time doprinijeti otvaranju novih radnih mjesta, povećanju proizvodnje i stvaranju novih vrijednosti ukupnog društvenog proizvoda. Stremeći tom cilju, prerađivačka industrija će imati podršku i ove Vlade kroz subvencioniranje programa za uvođenje novih tehnologija i inovativnosti, za otvaranje novih proizvodnih i prerađivačkih pogona i za proširenje izvozne baze naše ekonomije. Jedan od najkompleksnijih izazova u narednom periodu biće politika ravnomjernog regionalnog razvoja. Prethodna Vlada je značajnu pažnju usmjeravala prema sjevernom regionu, a sjever je uzvratio svojom podrškom razvojnom kursu Vlade i ta podrška za nas predstavlja posebnu obavezu u ovom trenutku. Podsjetimo, uveliko je u toku gradnja autoputa, a nastavljeni rad na više važnih nacionalnih regionalnih puteva. Takođe je započeta gradnja nedostajućih komunalnih sistema u sjevernim opštinama. Izdašnije nego ranije podstaknuta je i uvećana poljoprivredna proizvodnja. Otpočela je i gradnja neophodnih energetske objekata infrastrukture za turističku valorizaciju crnogorskih planina. Formirane su univerzitetske jedinice, građeni i rekonstruisani zdravstveni, obrazovni, sportski, kulturni objekti i objekti socijalne zaštite. Ipak, i dalje je mnogo prostora za kreativnost koja treba da doprinese povećanju kvaliteta života na sjeveru države. Prioritet mora biti uspješna implementacija politike dodatnih podsticaja biznisu, koji treba da doprinese rješavanju najvećeg izazova ovog regiona - rastuće nezaposlenosti.

Sljedeća važna obaveza na planu ubrzanja ekonomskog rasta, pored jačanja makroekonomske stabilnosti infrastrukture, je podizanje konkurentnosti i konkurentne sposobnosti naše ekonomije. To podrazumijeva neodložan nastavak strukturnih reformi i kontinuirano unapređenje poslovnog ambijenta. Budući da razvojna svjetska ekonomska i finansijska kriza nije zaobišla ni Crnu Goru, suočavanje sa njenim posljedicama je ogolilo strukturne slabosti našeg sistema i izoštrilo sliku o nama i o našoj ekonomiji. Pokazalo se da nedovoljno stvaramo, da smo nedovoljno konkurentni i da ne valorizujemo razvojne resurse na efikasan način. Zato strukturne reforme u kombinaciji sa fiskalnom konsolidacijom imaju za cilj finansijsku stabilnost i rast produktivnosti i konkurentnosti. Setom reformskih mjera ova Vlada ima za cilj da unaprijedi poslovni ambijent kao skup jasno uspostavljenih pravila kojima su definisana imovinska prava, smanjeni troškovi rješavanja sporova, povećana predvidivost ekonomskih odnosa i ugovornim stranama obezbijeđena osnovna zaštita od zloupotreba. U tom smislu, poslovni ambijent ćemo unapređivati u dijelu zaštite vlasničkih prava, efikasnosti izvršenja ugovora i efikasnijeg rada katastra, izdavanja građevinskih dozvola, racionalizacije troškova komunalnih i

drugih naknada na lokalnom nivou. Posebno ćemo se fokusirati na završetak potrebne prostorno-planske dokumentacije kao važnog preduslova privlačenja investicija. Vlada će predložiti donošenje novog prostornog plana Crne Gore. Budući da se postojeći odnosi na period od 2020. godine, donijet ćemo prostorni plan posebne namjene za obalno područje kao prvi korak ka integralnom upravljanju ovim prostorom. Istovremeno, insistiraćemo na najvećem stepenu usklađenosti prostorno-urbanističkih planova sa ovim planom višeg reda. Takođe, donijet ćemo i prostorne planove posebne namjene za Skadarsko jezero i Prokletije, detaljne prostorne planove za prostor višenamjenskih akumulacija na Morači i Komarnici, kao i za jadransko-jonski auto-put. Novim zakonskim rješenjima uvešće se elektronski sistem poslovanja u planiranju i poboljšati kontrola kvaliteta planskih dokumenata. Sve navedeno je esencijalno važno imajući u vidu reputaciju našeg regiona kao nedovoljno konkurentnog, ali i izvjesnu stagnaciju Crne Gore u najnovijim izvještajima referentnih međunarodnih institucija po pitanju unapređenja poslovnog ambijenta. Kada je riječ o poreskom sistemu, u fokusu reformskih mjera koje će realizovati ova Vlada biće očuvanje stabilnosti i predvidivosti poreske politike, uz imperativ da se poreske stope neće povećavati. Posebnu pažnju posvetićemo većoj efikasnosti poreske administracije i smanjenju sive ekonomije. Time ćemo doprinijeti povećanju broja preduzeća i novih radnim mjestima u realnom sektoru i istovremeno povećati budžetske prihode bez novih nameta za privredu. Ovo je uz dinamičan ekonomski rast važno za smanjenje budžetskog deficita i uspostavljanje opadajućeg trenda javnog duga.

Nastavićemo sa kreditnom podrškom Investiciono-razvojnog fonda kroz povoljne kredite i factoring poslove i u naredne četiri godine. Pojednostavljenje pristupa finansiranju preduzetnika i malih i srednjih preduzeća je važan element ekonomskog rasta, koji treba da omogući otpočinjanje biznisa, njegov razvoj i inovativnost. Da bi ovaj cilj postigli, neophodna je i promjena politike poslovnih banaka u smislu većeg i dostupnijeg kreditiranja privrede, a time i doprinosa bržem ekonomskom rastu. Pored prethodno navedenih reformi usmjerenih na povećanje konkurentnosti privrede, nastavićemo sa realizacijom reformskih mjera u oblastima obrazovanja i nauke, zdravstva, tržišta rada, socijalne zaštite i penzijskog sistema, kulture, sporta i javne uprave.

Ulaganje u razvoj ljudskog resursa kroz obrazovanje biće jedan od prioriteta Vlade u narednom četvorogodištu. Znanje i profesionalizam, kao i primjena tih znanja odnose se na razvoj kvaliteta rada i procesa nastave u okviru svih crnogorskih vaspitno-obrazovnih ustanova od predškolskog obrazovanja do univerziteta, crnogorske naučno-istraživačke i inovativne djelatnosti. Nastavićemo reforme u oblasti predškolskog i osnovnog obrazovanja, uz uvođenje nastave na engleskom jeziku od samog početka osnovnog obrazovanja uz intenziviranje aktivnosti na sprečavanju ranog napuštanja obrazovnog sistema. U oblasti srednjeg obrazovanja nastavićemo sa reformom nastavnih planova, a posebnu pažnju posvetićemo izgradnji kvalitetnog sistema stručnog obrazovanja.

Kada je riječ o visokom obrazovanju, nastavićemo sa primjenom Strategije visokog obrazovanja u Crnoj Gori 2016 - 2020, koju smo nedavno usvojili. Reforma modela studiranja koja se sprovodi na državnom univerzitetu, kojom je uvedena obavezna praksa istraživanja u preduzećima, dovešće do željenog kvaliteta i primjenjivosti znanja i boljeg partnerstva sa poslodavcem. Dakle, do kreiranja novih radnih mjesta i razvoja preduzetničkog duha i samozapošljavanja. Tome sistematično moramo težiti u ovoj oblasti, prateći ostvarivanje rezultata koji moraju biti mjerljivi u crnogorskoj stvarnosti. Kako smo Strategijom i planirali, obrazovanje na Univerzitetu Crne Gore biće podržano besplatnim studiranjem u petogodišnjem periodu. To nas obavezuje na jasno profilisanje upisne politike i usklađivanje sa potrebama razvoja nacionalne ekonomije i okolnostima na tržištu rada, posebno, ipak, zbog naših strateških razvojnih grana turizma i poljoprivrede, ali i specifičnih potreba našeg regionalnog industrijskog i drugog razvoja i zaštite životne sredine. Razvoj modela cjeloživotnog učenja kroz nove formule upisne politike jedan je od modernih i funkcionalnih pravaca primjene novih standarda usavršavanja i doškolvavanja.

Partnerstvo Ministarstva prosvjete i Ministarstva nauke državnog univerziteta, biznis i društvene zajednice mora biti funkcionalnije, sinergetsko i, samim tim, djelotvornije. Uz brigu o posebno uspješnim i talentovanim studentima, sagledaćemo i mehanizme učenja kroz radni angažman tokom studija. Nastavićemo brigu o novim generacijama i na planu unapređenja studentskog standarda. Reformom obrazovanja, profesionalnim usavršavanjem nastavnog kadra i

novim modelom nagrađivanja i stimulisanja za bavljenje prosvjetnim pozivom Vlada će podstaći proces obnove društvenog ugleda i autoriteta prosvjetnih radnika. Moramo izgraditi novi kvalitet crnogorskog obrazovnog sistema, jer je to garant razvoja konkurentnog ljudskog resursa. Naš cilj je društvo modernih tehnoloških znanja i stremljenja kreativnim znanjima i preduzetničkim inicijativama.

Cilj Vlade koju predstavljam je dalji razvoj nauke i inovacija kroz sprovođenje reformskih mjera, kroz podizanje kvaliteta domaće naučno-istraživačke zajednice, kroz razvoj međunarodne mreže saradnje i intenzivnije prožimanje nauke i biznisa. Uprkos malom broju crnogorskih naučnika, neki od njih su pokazali i svjetsku vidljivost, ostvarivši rezultate visokog kvaliteta. Veza između nauke i privrede je još nedovoljna. Stoga se suštinsko pitanje tiče načina na koji je moguće ostvariti značajan porast naučnih rezultata, kao i uspostaviti vezu između nauke i privrede koja bi dovela do ostvarivanja konkretne ekonomske dobiti u dugoročnom smislu.

Strategija za unapređenje kvaliteta naučnog istraživanja u Crnoj Gori i za podizanje značaja naučnih rezultata na svjetskom nivou podrazumijeva uspostavljanje aktivne saradnje između istraživačkih grupa u Crnoj Gori i poznatih međunarodnih naučnih institucija. Razlog za primjenu upravo takve strategije nalazi se u svjetskoj tendenciji ka takvoj vrsti globalizacije. Prateći ovakav trend međunarodna infrastruktura sa visokorazvijenim tehnologijama postala bi dostupna i crnogorskim istraživačima uz značajno profiliranje od transfera znanja. Drugi važan aspekt je taj da bi direktna saradnja sa međunarodnim naučnim institucijama predstavljala najbolji način da se u Crnu Goru vrate talenti koji su napustili svoju zemlju i sada su rasijani po svijetu. Prepoznavanje Crne Gore u okviru takve međunarodne institucije dovelo bi do povezivanja crnogorskih naučnika unutar, ali i izvan zemlje, na taj način povećavajući broj naših istraživača, odnosno naučnika.

Identifikovani su određeni problemi crnogorskog zdravstvenog sistema, a najveći su: nepouzdanost i neefikasno upravljanje finansijskim resursima, liste čekanja i nezadovoljstvo pacijenata i nizak nivo materijalnog položaja zaposlenih u zdravstvu. Naša namjera je da na primarnom nivou uvedemo široki spektar medicinskih usluga koje će biti dostupnije za sve kategorije stanovništva. Na taj način smanjuju se visoki terapijski troškovi, a zdravstvene usluge kao što su pregledi i liječenja specijalisti i subspecijalista, kao i operativni zahvati postaju brže i efikasnije. Potrebno je ojačati preventivnu zdravstvenu zaštitu kroz primjenu periodičnih sistematskih pregleda. To će umanjiti pasivan odnos prema sopstvenom zdravlju koji je izazov crnogorskog društva. Efekti ovakvog pristupa biće dugoročno smanjenje troškova zbog skupih modela liječenja, posebno u slučajevima kasnog otkrivanja bolesti, a najčešće i liječenja van zemlje. Obezbijedićemo i bolju gerontološku medicinsku zaštitu. Poglavlje 19 i odgovarajući standardi Evropske unije posebno kategorišu medicinsku zaštitu najstarijih i to podrazumijeva novi pristup u odnosu na ovaj vid zdravstvene zaštite. Dopunski rad medicinskog kadra koji je u prethodnom periodu bio donekle sporan uredićemo uz jasna pravila i odgovarajući nadzor. Za takav rad ćemo uvesti obavezne doprinose budžetu koji će povećati prihode u državnim fondovima. Dakle, ova oblast će biti pod posebnom pažnjom Vlade kako bi profesionalna i efikasna zdravstvena zaštita rezultirala dostupnom i kvalitetnom medicinskom uslugom.

Aktivnosti koje Vlada planira na tržištu rada i u politici zapošljavanja kroz kreiranje novih i kvalitetnih radnih mjesta i povećanje produktivnosti biće odgovor na postkrizne i demokratske izazove u Crnoj Gori. Moramo povećati broj onih koji stvaraju u odnosu na broj onih koji troše ono što stvorimo. Potrebno je mijenjati razučeni sistem socijalno zaštitnih mjera koji ne stimuliše radnu aktivnost stanovništva. Zato ćemo uz nove mjere, uz dijalog sa socijalnim partnerima i u skladu sa obavezama iz pregovaračkog procesa sa Evroskom unijom, tražiti načine za povećanje fleksibilnosti i mobilnosti na tržištu rada. Tako ćemo smanjiti neformalnu zaposlenost i suzbiti neprijavljeni rad. Cilj nam je da stvorimo više šansi za zapošljavanje, naročito mladih ljudi i osjetljivih grupa stanovništva, i obezbijedimo ujednačenu mogućnost za zapošljavanje.

Nastavićemo sa aktivnom politikom zapošljavanja koja uključuje kreditnu i grant podršku za angažovanje mladih kao i podršku kroz programe samozapošljavanja i obuka za dugoročno nezaposlene. Vlada će obezbijediti poslodavcima subvenciju poreza i doprinosa na zarade za lica koja zaposle, a koja su izgubila posao uvođenjem stečaja. Isto tako i za one koji su proglašeni tehnološkim viškom. Za te kategorije preko Investiciono razvojnog fonda obezbijedićemo beskamratne kreditne linije ako se opredijele za razvoj sopstvenog biznisa. Olakšaćemo procedure za dodjelu beskamratnih kredita i mladim visokoškolicima. Planiranim reformskim mjerama u oblasti

socijalne zaštite Vlada će omogućiti da korisnici socijalne pomoći koji su neformalno angažovani na tržištu rada budu motivisani da formalizuju svoju radnu aktivnost. Tako bi država smanjila izdatke za socijalnu zaštitu, a sredstva adekvatno usmjerila onima kojima su najpotrebnija. Zato ćemo prisutpiti izmjeni zakonskih rješenja sa ciljem da se poveća registrovana zaposlenost i ojača fiskalna stabnost zemlje.

Nova vlada će nastaviti da podstiče rast nataliteta kroz poreske olakšice za porodice sa djecom, kroz izgradnju novih objekata predškolskog obrazovanja i obezbjeđivanjem drugih servisa za potrebe savremene porodice. Radićemo na široj podršci hraniteljstvu kao kratkoročnoj mjeri zaštite djeteta ili trajnoj mjeri kao što je usvojenje. Razmotrićemo mogućnost uplate doprinosa za osiguranje staža hranitelju djeteta koji se nalazi na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, tako će se povećati broj djece koja odrastaju u porodičnom okruženju i istovremeno smanjiti broj nezaposlenih. Dodatno ćemo unaprijediti sistem podrške djeci sa smetnjama u razvoju i njihovim porodicama. Afirmisaćemo socijalnu inkluziju lica sa invaliditetom i ranjivih grupa kroz uključivanje u proces rada i druge sfere javnih politika.

Reforma sistema penzijskog i invalidskog osiguranja je takođe važan dio programa rada Vlade, posebno sa aspekta održivosti javnih finansija. Stopa zavisnosti od 1,6% zaposlenih na jednog penzionera i troškovi penzijskog sistema od oko 12% bruto društvenog proizvoda jasno ukazuju na neophodnost reformi u ovoj oblasti.

Ova vlada zalagaće se za afirmaciju i dosljednu primjenu zakona i strateških akata u kulturi. Potrebno je afirmisati kvalitet njihove implementacije i učiniti sistem kulture mjerljivim. U tom pravcu potrebno je formirati savjet za sprovođenje nacionalnih, kulturnih i identitetskih politika.

Promociju međunarodnih konvencija, protokola i programa kojima je Crna Gora pristupila uz kontinuirano uključivanje nove programe saradnje, sektor kulture treba da koristi različite linije podrške Evropske unije u ovoj oblasti.

Dalji razvoj strateškog i planskog okvira kulture na nacionalnom i lokalnom nivou uključuje i jačanje crnogorskog kulturnog identiteta i takozvano brendiranje države. Afirmacija identiteta države ne znači slabljenje ili negiranje bilo kog nacionalnog identiteta, već naprotiv, snaženje crnogorskog i svih ostalih nacionalnih identiteta koji se identifikuju sa crnogorskom državom i njenom tradicijom. U tom kontekstu radićemo na očuvanju i afirmaciji i boljoj valorizaciji svih naših kulturnih dobara i kulturne baštine.

U ravni programske djelatnosti institucije kulture manifestacije i festivala, posebno onih od nacionalnog značaja, potrebno je dodatno afirmisati ciljeve koje postižu u funkciji javnog interesa, dati akcenat promovisanju njihovih mjerljivih rezultata, i konačno, odgovornosti menadžementa institucija kulture.

Imajući u vidu značaj koji kao društvo pridajemo sportu, te tradiciji crnogorskih sportskih rezultata na međunarodnoj sceni, predložio sam i usvojeno je konstituisanje Ministarstva sporta. Neophodno je unaprijediti uslove i raditi na motivaciji mladih, pogotovo djece školskog uzrasta i edukovati ih o značaju bavljenja sportom. Unaprijedićemo sistem nagrađivanja profesora fizičke kulture. Obavezaćemo sportske saveze da naprave programe rada sa djecom školskog uzrasta. Donijećemo nacionalnu strategiju razvoja sporta za period od četiri godine, a s obzirom da je sadašnji Zakon o sportu pokazao i određene nedostatke i propuste predložićemo adekvatnija rješenja.

Posebno ćemo obratiti pažnju na vrhunski sport, a na osnovu doprinosa afirmaciji Crne Gore, napravićemo kategorizaciju sportova i odrediti prioritete za naredni olimpijski ciklus. Planski ćemo širiti mrežu sportske infra strukture, osposobiti institucije za vršenje redovnih ljekarskih pregleda i testiranje sportista, kao i unaprijediti sistem finansiranja sporta. Vlada će imati nultu toleranciju za bilo kakav vid ispoljavanja nasilja na sportskim terenima i tribinama stadiona i dvorana.

Nastavićemo sa reformom javne uprave kako bi bila racionalnija, efikasnija i pružala kvalitetnije usluge za građane i privredu. To znači jačanje vladavine prava, transparentnosti i odgovornosti u javnom sektoru kao servisu države, odnosno građana. Zato nam je potreban koezistentan sistem javne uprave u kojem su integrisani država uprava i lokalna samouprava, javne službe i regulatorna tijela. Naša uprava mora biti racionalizovana i efikasna sa optimalnim brojem zaposlenih. To je jedan od uslova strateškog planiranja u oblasti makroekonomske fiskalne politike i ukupnog društveno-ekonomskog razvoja. To je i razlog zbog kojeg sam predložio

konstituisanje novog resora Ministarstva za javnu upravu.

Jasno je da je postojeća administracija glomazna, skupa i inertna za tržišne izazove, što zahtijeva unapređenje kadrovske strukture, podizanje profesionalizma i rješavanje pitanja viška zaposlenih u javnoj upravu.

Za postizanje cilja održivog ekonomskog rasta i ukupnog progresa društva potrebna je i bolje motivisana javna služba, uz istovremeno jačanje sistema nadzora i odgovornosti za preuzete obaveze, počev od nivoa rukovođenja, pa do svakog radnog mjesta u administraciji.

Poštovane dame i gospodo, dozvolite mi da u završnom dijelu ovog obražanja ukažem i na neke otvorene probleme koji tište danas svaku crnogorsku porodicu, svakog građanina naše zemlje. Probleme kojih će ova vlada biti veoma svjesna i neće zatvarati oči pred njima, već naprotiv, nastojati da doprinese njihovom prevazilaženju. Ovdje prije svega mislim na duboko izraženu političku podijeljenost crnogorskog društva koja nas je dovela do društvenog apsurdna, da ne komuniciramo jedni sa drugima jezikom političkih ili intelektualnih argumenata, već smo na javnoj sceni promovisali jezik najnižih uvreda, jezik mržnje, jezik nedostojan crnogorskog morala i crnogorske tradicije. Kao da smo zaboravili da iza gorkih riječi uvijek ostaju i gorka usta. Uvjeren sam da se ogromna većina naših građana stidi tolike količine nekulture i nevaspitanja koji se prosipaju po javnoj i političkoj sceni, nemamo pravo na to. Naši poslanički mandati ili javne funkcije traže od nas posvećen nivo odgovornosti za težinu izgovorene ili napisane riječi.

Nova Vlada promovisaće civilizovani način komunikacije na javnoj sceni. Biće spremna da uvaži argumentovanu kritiku i od strane opozicionih poslanika, kritički nastrojenih medija i nevladinih organizacija, ali i ne uvrede svedene na ličnu ravan, podmetanja, destrukciju bilo koje vrste. Ko na taj način shvata svoj javni angažman u novoj Vladi neće imati ni saradnika ni sagovornika.

Radićemo, dakle, veoma posvećeno na jačanju unutrašnje kohezije i solidarnosti u pogledu temeljnih vrijednosti crnogorskog društva. To naravno ne podrazumijeva da svi u Crnoj Gori trebamo da mislimo jednako niti da dijelimo iste poglede na budućnost i pravce razvoja naše države na političkom i ekonomskom planu, ali znači da bi trebali da pronađemo zajedničke tačke makar o ključnim nacionalnim ciljevima. Opređeljenje ove vlade je nedvosmisleno, mi vidimo Crnu Goru kao članicu NATO saveza i Evropske unije. Razumijemo da na političkoj sceni postoje i oni koji su protiv takvog vladinog opredjeljenja. Vjerujemo, međutim, da te razlike nijesu razlog da kroz jednu novu, zapravo obnovljenu kulturu političkog dijaloga, ne tragamo za tim minimumom kompromisa koji će nam omogućiti da bolje valorizujemo naše resurse, život učinimo boljim, a naše pojedinačne potencijale vidljivim. Živimo zajedno, a ne jedni pored drugih - za dobro države i generacija koje dolaze.

Svjedoci smo, međutim da je naša država nedavno bila izložena ogromnoj opasnosti kada su određene strukture u ostvarenju svojih političkih ciljeva posegnule za najmračnijim terorističkim scenariom. Ne želeći da na bilo koji način komentarišem rad nadležnihi državnih organa koji se bave ovim slučajem, jasno saopštavam da će nova Vlada dati punu podršku u rasvjetljavanju ovih detalja zločinačkog nauma prema Crnoj Gori i njenom predsjedniku Vlade. Bilo da su u pitanju strani državljani ili državljani Crne Gore, ruka pravde i pravne države mora stići svakog učesnika ove kriminalne namjere da se na brutalan način udari u temelje crnogorske države. To je naša ustavna obaveza, to je naša zakonska obaveza, to je naša ljudska i patriotska obaveza.

Naše unutrašnje izazove u negativnom kontekstu veoma često opredjeljuju odnosi između države i Mitropolije Crnogorsko-primorske i dodatno odnosi dvije pravoslavne crkve u Crnoj Gori. Nova vlada je svjesna tog problema i biće spremna za puni i otvoreni dijalog sa svim stranama, dakle, Mitropolijom Crnogorsko-primorskom i Crnogorskom pravoslavnom crkvom na iznalaženju najboljeg rješenja za prevazilaženje podjela ove vrste. Ne da presuđujemo u crkvenim pitanjima već da afirmišemo temeljne vrijednosti u koje vjeruje pravoslavni dio stanovništva Crne Gore. Dok na prvom pitanju zapravo ne možemo imati izazova jer nam je Ustav odredio pozicije, ali moramo promijeniti praksu uplitanja i miješanja nadležnosti na pitanju odnosa dvije pravoslavne crkve u našoj zemlji, želimo da damo snažan doprinos većem razumijevanju jer u vjerskom i duhovnom biću Crne Gore leži ogroman društveni potencijal.

Mediji su u svakom demokratskom društvu važan dio kreativnih industrija s posebnim uticajem na demokratski razvoj i pluralizam. Danas medijska scena jeste jedno od otvorenih pitanja koje u značajnoj mjeri doprinosi podijeljenosti crnogorskog društva. Ne govorim o

razlikama u uređivačkim politikama pojedinih medija ili programskim prioritetima. Bilo bi ne prirodno da te razlike ne postoje. Nova Vlada neće imati svoje medije niti će se baviti uređivačkom politikom postojećih medija. Ono na čemu ćemo insistirati je poštovanje zakona u ovoj sferi društvenog djelovanja jednako kao i na svim ostalim poljima. Zbog toga, cijenim da je potrebno donijeti sveobuhvatnu medijsku strategiju koja će uključiti zakonodavne, medijske, društvene i kulturološke potrebe crnogorskog društva i podstaći nas na analizu i promjene u paketu medijskih zakona. U političkoj ravni, ponoviću, ne želimo svoje medije, ali ne želimo ni da mediji umjesto nužne potrebe ukazivanja na greške i kritike preuzmu vođenje Vladine politike.

Novi kabinet činiće ministri s pet političkih partija: Demokratske partije socijalista, Socijaldemokrata, Bošnjačke stranke, Hrvatske građanske inicijative i koalicija "Albanci odlučno", kao i jedan broj nestranačkih ličnosti, ali će angažman ove vlade biti usmjeren na poboljšanje kvaliteta života svih građana, svake porodice i pojedinca, bez obzira na njihovo političko, vjersko, nacionalno ili bilo koje drugo opredjeljenje. Ovom prilikom želim da ukažem i na neke nove prakse na kojima ću insistirati u budućem radu Vlade i kompletne državne administracije.

Kada je riječ o ministrima, želim da i ukupna javnost čuje - očekujem brze rezultate. Prva provjera uspješnosti rada svakog ministra biće tačno nakon godinu dana. Ko u ovom roku odgovori zadatku nastaviće svoj mandat. Ko ne uspije da bude na visini postavljenog zadatka biće promijenjen. Isti princip važiće i u državnoj administraciji. Nesumnjivo je da teret ukupnog napretka države leži upravo na kvalitetu, odgovornosti i profesionalizmu državne administracije. Za sve naše uspjehe u prethodnom periodu zasluga pripada velikom broju odgovornih, posvećenih državnih službenika. Takođe, odgovornost za ono što nismo uradili ili što nismo uradili dovoljno kvalitetno pada na teret dijela neproaktivne i lijene administracije. Ova vlada osnažiće i podržati napore ovih prvih, a osloboditi se tereta ovih drugih. Konačno, da bismo u svemu tome uspjeli moramo osnažiti institucije države Crne Gore i obezbijediti njihovo poštovanje. Svjedoci smo prakse da se zbog pojedinačnih, kolektivnih političkih neuspjeha i zabluda olako poseže za kompromitacijom institucija sopstvene države, što ima dugoročno negativne posljedice po zemlju i njenu sigurnost. Ova vlada će snažno, bez uzmicanja, biti na braniku ne samo jačanja već i odbrane digniteta institucija. Kad god budu napadnute biće to znak za nas i za mene da im treba obezbijediti više novca, još bolje uslove i još kvalitetniji kadrovski potencijal.

Poštovani poslanici, želim da vas uvjerim da ni ja kao mandatar niti članovi mog budućeg kabineta nemamo iskrivljenu sliku o sebi kao najpametnijim i najsposobnijim u našem društvu. Veoma smo, međutim, svjesni da smo najodgovorniji za usmjerenje i vođenje državne politike u naredne četiri godine. Stoga, ova vlada želi da bude Vlada dijaloga sa svim relevantnim društvenim strukturama, s Akademijom nauka i umjetnosti, s Univerzitetom Crne Gore, sa sindikatima i poslodavcima, s Privrednom komorom i stranim investitorima, s medijskom zajednicom i nevladinim sektorom, sa svima koji svojim znanjem, idejama i iskustvom mogu da pomognu da saberemo i ujedinito sve kvalitete i sposobnosti crnogorskog društva. Pa i one moralne i duhovne koje su se donekle ili koje su donekle izbljedgele u godinama balkanskih ratnih stradanja i godinama tranzicije.

Multikulturalni i multivjerski sklad ugrađen je u temelje crnogorskog društva i garant je njenog civilizacijskog trajanja. Vlada koju danas predstavljam i njen personalni sastav primjer su politika i dostignuća koje čuvaju višenacionalno, demokratsko, ali i građansko jedinstvo Crne Gore. Pored toga, svakodnevna obaveza i mene kao mandataru i svih ministara u kabinetu biće puna posvećenost potrebama i zahtjevima mlade generacije. Želimo da crnogorska mladost vidi jasnu perspektivu da budućnost gradi u svojoj državi, da obnovimo realnu nadu da se obrazovanje isplati i da samo to, a ne bilo šta drugo garantuje kvalitetno radno mjesto i siguran i bolji život u Crnoj Gori.

Na samom kraju, kao ključnu poruku ovog ekspozicije, želim još jednom jasno da saopštim građanima Crne Gore da će najvažniji zadatak nove Vlade biti unapređenje kvaliteta života svake porodice i svakog pojedinca u našoj zemlji. To mora biti vidljiv pomak. To se mora osjetiti realno u svakodnevnom životu. To je ključni zadatak koji stoji pred ovom vladom. To je naše jasno obećanje građanima. To je naša spremnost da nosimo odgovornost za ispunjavanje ovog obećanja.

Sada mi dozvolite da predložim sastav 41. Vlade Crne Gore.

Za potpredsjednika Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem i ministra poljoprivrede i

ruralnog razvoja predlažem Milutina Simovića rođenog 1961. godine u Nikšiću. Diplomirao je na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu kao student generacije 1986. godine, magistrirao na Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu. Bio je ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, poslanik u Skupštini Crne Gore, potpredsjednik Skupštine Crne Gore i član Odbora za bezbjednost i odbranu. U struci ostvaren kao rukovodilac i saradnik na više naučno istraživačkih projekata, studija i elaborata, autor i koautor više naučnih i stručnih radova i dugogodišnji predsjednik Društva poljoprivrednih inženjera i tehničara Crne Gore.

Za potpredsjednika Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku i ministra pravde predlažem Zorana Pažina rođenog 1966. godine u Šibeniku. Diplomirao je na Pravnom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Radio je kao sudija i predsjednik Osnovnog suda u Podgorici. Bio je zastupnik Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava i ministar pravde u Vladi Crne Gore. Angažovan kao predavač u Centru za edukaciju nosilaca pravosudnih funkcija Crne Gore, u školi ljudskih prava i školi demokratije, Centra za građansko obrazovanje. Potpredsjednik Udruženja pravnika Crne Gore. Saradnik brojnih nacionalnih i međunarodnih organizacija. Angažovan kao ekspert na projektima UNDP-a, kao i na projektima podrške reformi pravosuđa, istovremeno i kao ekspert Svjetske banke. Autor nekoliko knjiga i radova iz oblasti građanskog, krivičnog i administrativnog prava.

Za potpredsjednika Vlade za regionalni razvoj predlažem Rafeta Husovića rođenog 1964. godine u Rožajama. Završio je Prirodno-matematički fakultet u Prištini. U dva mandata bio je ministar bez portfelja, a od 2012. godine je potpredsjednik Vlade za regionalni razvoj. Predsjednik je Bošnjačke stranke Crne Gore.

Za ministra unutrašnjih poslova predlažem Mevludina Nuhodžića rođenog 1959. godine u Bijelom Polju. Završio je Fakultet političkih nauka i Pravni fakultet. Obavljao je funkcije ministra bez portfelja u Vladi Crne Gore, direktor Uprave za zajedničke poslove državnih organa, Direktor Uprave za imovinu i poslanik u četiri mandata u Skupštini Crne Gore. U dva mandata bio je predsjednik Odbora za odbranu i bezbjednost Skupštine i šef Delegacije Skupštine Crne Gore u Parlamentarnoj skupštini NATO-a.

Za ministra odbrane predlažem Predraga Boškovića rođenog 1972. godine u Pljevljima. Diplomirao je na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, a magistrirao u Beogradu. Objavio je niz naučnih radova i publikacija i učestvovao u realizaciji značajnih razvojnih projekata u Crnoj Gori. Bio je predavač na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, poslanik u Skupštini Crne Gore, zamjenik ministra spoljnih poslova Srbije i Crne Gore, ministar ekonomije, ministar rada i socijalnog staranja i ministar prosvjete u Vladi Crne Gore. Bio je i predsjednik Odbora direktora Rudnika uglja.

Za ministra finansija predlažem Darka Radunovića rođenog 1960. godine. Završio je Ekonomski fakultet u Titogradu. Obavljao je najodgovornije poslove u finansijskom sektoru. Rukovodilac i direktor sektora u Jugobanci A.D. Podgorica, u Montenegro Airlines-u, u Euromarket banci, u Montenegro banci A.D. Podgorica gdje je bio izvršni direktor, a od marta 2014. godine je glavni izvršni direktor Prve banke.

Za ministra vanjskih poslova predlažem Srđana Darmanovića rođenog 1961. godine na Cetinju. Univerzitetski profesor, osnivač i dekan Fakulteta političkih nauka, autor dvije knjige i velikog broja naučnih članaka, koautor nekoliko značajnih stručnih knjiga, član je Venecijanske komisije pri Savjetu Evrope i međunarodne istraživačke grupe Instituta u Aspenu, gostujući predavač na više inostranih univerziteta, bio je član Saveznog parlamenta Jugoslavije i dugogodišnji ambasador Crne Gore u Sjedinjenim Američkim Državama.

Za ministra evropskih poslova predlažem Aleksandra Andriju Pejovića, rođen 1984. godine u Kotoru. Magistar je političkih nauka i glavni pregovarač u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, obavljao je funkcije šefa Misije Crne Gore pri Evropskoj uniji i ambasadora pri Organizaciji za zabranu hemijskog oružja. U Ministarstvu vanjskih poslova bio na čelu sektora za NATO, sektora za Ujedinjene nacije, te obavljao funkcije nacionalnog koordinатора u brojnim regionalnim i međunarodnim inicijativama. Radio je, pored Brisela, i u našim diplomatskim predstavništvima u Sloveniji i Makedoniji.

Za ministra prosvjete predlažem Damira Šehovića, rođenog 1981. godine u Beranama. Doktor je ekonomskih nauka i saradnik u nastavi na Ekonomskom fakultetu u Podgorici. Od marta 2008. do maja 2009. godine je bio vršilac dužnosti sekretara Ministarstva finansija, od 2009. do 2016. godine bio je poslanik u Skupštini Crne Gore.

Za ministra nauke predlažem Sanju Damjanović, rođenu 1972. godine u Nikšiću. Angažovana je na projektima prestižnog Evropskog instituta za fiziku u Švajcarskoj, poznatog kao CERN. Diplomirala je na Fakultetu za fiziku u Beogradu uz najviše ocjene, magistrirala u Beogradu, a doktorirala na Fakultetu za fiziku i astronomiju Univerziteta Ruprecht Karls u Njemačkoj. Od 2002. do 2005. godine nalazila se na postdoktorskoj poziciji na osnovu ugovora sa Univerzitetom u Hajdelbergu Instituta u Darmštadu. Od 1999. član je naučnih timova kroz međunarodne organizacije iz Švajcarske i Njemačke, kako u osnovnom tako i u primijenjenom istraživanju iz oblasti nuklearne fizike visokih energija. Objavila je preko 150 publikacija naučnih radova i prezentacija. Govori četiri svjetska jezika.

Za ministra kulture predlažem Janka Ljumovića, rođenog 1971. godine u Nikšiću. Diplomirao i magistrirao pozorišni rad i radio u produkciju na Fakultetu dramskih umjetnosti u Beogradu. Vanredni je profesor na Fakultetu dramskih umjetnosti na Cetinju, nastavnički angažman je imao i na Fakultetu likovnih umjetnosti i Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore. Bio je direktor Crnogorskog narodnog pozorišta od 2008. do 2015. godine. Autor je, urednik i korednik brojnih knjiga i publikacija, bio je član upravljačkih i savjetodavnih tijela u više međunarodnih institucija kulture.

Za ministra ekonomije predlažem Dragicu Sekulić, rođenu 1980. godine u Podgorici. Završila je Elektrotehnički fakultet. Koordinator projekta u oblasti energetike, radila kao savjetnik u Ministarstvu ekonomije i pomoćnik ministra ekonomije. Bila je član koordinacionog odbora za izradu strategije razvoja energetike, član ekspertskeg tima za izradu Strategije održivog razvoja, član ekspertskeg tima za izradu Studije o obnovljivim izvorima energije. Imenovana je za šefa pregovaračkog tima sa Evropskom unijom za poglavlje - energetika.

Za ministra saobraćaja i pomorstva predlažem Osmana Nurkovića, rođenog 1958. godine u Rožajama. Ekonomski fakultet završio je u Prištini. Obavljao je dužnost sekretara Sekretarijata za privredu, finansije i opštu upravu u Opštini Rožaje, direktor više privrednih, bankarskih i osiguravajućih društava. Bio je pomoćnik direktora Uprave za imovinu Crne Gore i izvršni direktor Monteputa. U periodu od 2000. do 2004. godine bio je i predsjednik udruženja privrednika Rožaja.

Za ministra održivog razvoja i turizma predlažem Pavla Radulovića, rođenog 1975. godine u Podgorici. Završio je Ekonomski fakultet u Beogradu, profesionalnu karijeru započeo u međunarodnim organizacijama na projektima finansiranim od strane međunarodnih i evropskih institucija, obavljao je funkciju menadžera Glavnog grada Podgorice, bio je savjetnik izvršnog direktora i komercijalni direktor u Jugopetrolu A.D. Helenik Petroleum. Upravljao je mnogim razvojnim projektima uključujući i projekte bazične infrastrukture.

Za ministra zdravlja predlažem Kenana Hrapovića, rođenog 1963. godine u Pljevljima. Ekonomski fakultet završio u Titogradu, gdje je magistrirao i doktorirao. Radio je kao inspektor za suzbijanje privrednog kriminaliteta, inspektor finansijske policije, rukovodilac Agencije za zaštitu autorskih prava, bio je pomoćnik sekretara Republičkog sekretarijata za razvoj, član Komisije za hartije od vrijednosti Crne Gore. Obavljao je funkcije direktora Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore i izvršnog direktora Radio-difuznog centra Crne Gore.

Za ministra za ljudska i manjinska prava predlažem Mehmeda Zenku, rođenog 1965. godine u Ulcinju. Završio je Fakultet političkih nauka u Novom Sadu. Radio na poslovima zamjenika direktora u Javnom preduzeću za uzgoj i zaštitu diljvači, izvršnog direktora u tom preduzeću. Takođe je bio na poziciji potpredsjednika Opštine Ulcinj i direktora javnog preduzeća "Komunalne djelatnosti" u Ulcinju, a od 2009. do 2011. godine bio je i poslanik u Skupštini Crne Gore.

Za ministra rada i socijalnog staranja predlažem Kemala Purišića, rođenog 1959. godine u Plavu. Završio je Ekonomski fakultet u Nišu, radio na poslovima inspektora društvenih prihoda, sekretara Opštinskog sekretarijata za privredu i finansije Opštine Plav, šefa kabineta Opštine Plav i izvršnog direktora Komunalnog preduzeća u Plavu. Bio je poslanik u Skupštini Crne Gore od 2006. do 2015. godine.

Za ministra sporta predlažem Nikolu Janovića, rođenog 1980. godine u Kotoru. Završio je Pomorski fakultet u Kotoru. Dugogodišnji kapiten vaterpolo reprezentacije Crne Gore. Prvak Evrope i svijeta sa reprezentacijom Savezne Republike Jugoslavije, i Srbije i Crne Gore. Sa crnogorskom reprezentacijom osvajač je zlatnih medalja na Evropskom prvenstvu u Malagi i Svjetskoj ligi u Podgorici, i srebrnih na Evropskom prvenstvu u Ajndhovenu i svjetskom prvenstvu

u Barseloni. Na evropskom prvenstvu 2016. godine u Beogradu, u posljednjoj godini aktivne karijere osvojio je srebrnu medalju sa reprezentacijom Crne Gore. Učestvovao je u dva polufinala Olimpijskih igara u Pekingu i Londonu, proglašen je za najboljeg sportistu naše zemlje 2013. godine.

Za ministra javne uprave predlažem Suzanu Pribilović, rođenu 1972. godine na Cetinju. Završila je Pravni fakultet u Beogradu. Radila u Sekretarijatu za skupštinske poslove, Sekretarijatu za privredu i finansije kabineta predsjednika Opštine Budva, a bila je na funkciji potpredsjednika Opštine Budva. Obavljala je dužnost sudije Osnovnog suda u Kotoru i predsjednica Državne komisije za kontrolu javnih nabavki.

Za ministra bez portfelja predlažem Mariju Vučinović, rođenu 1958. godine u Rijeci. Završila Tehnički fakultet u Rijeci i stekla zvanje dipl.inžinjera brodogradnje, radila u Jadranskom brodogradilištu u Bijeloj i Javnom preduzeću Vodovod u Tivtu. Od 2005. godine obavlja dužnost predsjednice stranke Hrvatska građanska inicijativa, bila je član Hrvatsko-crnogorskog međudržavnog savjeta i obavljala je funkciju ministra bez portfelja u Vladi Crne Gore.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.11.16 14:41:59)

Hvala Vama gospodine Markoviću

Čuli smo ujedno uvodno izlaganje, ekspozice i sastav Vlade.

Sada dajem kratku pauzu, desetak minuta, da se sastav Vlade podijeli poslanicima i da se za to vrijeme se pripremimo za diskusiju i pretres po ovoj tački dnevnog reda. Vrlo brzo ćemo to uraditi.

Molim mandataru da preda službi sastav Vlade i služba garantuje da će to biti u roku desetak minuta. Hvala.

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.11.16 15:13:07)

Poštovane kolege saglasno članu 174 stav 2 Poslovnika Skupštine o mandataru, njegovom programu u predlogu za sastav Vlade, vodi se pretres. Otvaram pretres i dajem riječ Tarzanu Miloševiću. Izvolite. Neka se pripremi Vujica Lazović.

TARZAN MILOŠEVIĆ (28.11.16 15:13:40)

Hvala gospodine predsjedniče.

Gospodine predsjedniče Skupštine, gospodine mandataru, poštovane kolegice i kolege, uvaženi građani,

Na samom početku želim predsjedniku i potpredsjednicima Parlamenta da čestitam na izboru na ovoj odgovornoj dužnosti, ne sumnjajući u dobru saradnju i imajući u vidu ozbiljne zadatke i obaveze koji nas čekaju u narednom periodu. Želio bih na samom početku da poželim uspješan rad mandataru, gospodinu Markoviću, i njegovom timu, u izuzetno zahtjevnim političkim i ekonomskim prilikama. Vjerujem u želju, znanje i odlučnost mandataru i njegovog tima, ali će trebati dosta energije i odricanja, ne samo članova Vlade već svih ljudi koji su na čelu ili su zaposleni u svim državnim institucijama. Shvatio sam iz ekspozice mandataru Markoviću, magistralne pravce politike ove vlade, kako na unutrašnjem tako i na spoljopolitičkom planu, koje apsolutno podržavam, kao i ponuđeni personalni sastav Vlade.

U prethodne četiri godine Vlada na čelu sa predsjednikom Đukanovićem ostvarila je značajne rezultate kako na spoljno političkom planu tako i vođenju ekonomske politike. Ponovio bih najznačajnije na spoljno političkom planu potpisan je Protokol o pristupanju NATO-u koji je već ratifikovalo 14 država članica /prekid/ četiri poglavlja kao rezultat dostignutog stepena usaglašenosti sa evropskim standardima, unaprijeđeni odnosi sa svim državama, posebno ponosni na odlične odnose sa našim susjedima. Pokretanje i dinamiziranje ključnih

razvojnih projekata koji su bili generator ekonomskog napretka i rasta životnog standarda.

Osvrnuo bih se kratko na sastav Vlade, formiranje zakonodavne vlasti i izbore koji su doveli do formiranja ove vlade, politiku i kapacitet Demokratske partije socijalista. Vratio bih se na nekoliko mjeseci unazad. Formiranje prelazne Vlade, kao rezultat ponude koju je tada premijer Đukanović uputio opoziciji, iznenadio je i domaću i međunarodnu javnost, a pokazao širinu i kapacitet kako lični tako i Demokratske partije socijalista. Šta je bila poruka? Da je interes Crne Gore ispred svakog partijskog interesa, mir i stabilnost Crne Gore nijesu vrijedni bilo čijeg učešća u vlasti. Ponuđeni su opoziciji najznačajniji resori, poruka - izvolite upravljajte sa njima i kontrolišite njihov rad do izbora. Dobili su upravno one resore gdje su izrazili i najmanju sumnju da rad u tim resorima Demokratska partija socijalista koristi za zloupotrebu državnih resursa. Opozicija je prihvatila ne samo to, nego upravljanje ili koupravljanje u svim najznačajnijim državnim institucijama, zavodima, direkcijama i fondovima, sve sa ciljem da stekne uvid u potpunu regularnost izbornog procesa i da na taj način dođemo do izbora čije će rezultate priznati svi učesnici. Ne žalimo što smo to uradili, svak je radio koliko je znao, umio i mogao, a neki i što su tako morali.

Izbori su održani pod najvećim monitoringom, kako ste Vi rekli u ekspozeu, koji je ikada bio u Crnoj Gori. Ocijenjeni kao fer i demokratski od najrelevantnijih međunarodnih institucija uz jasan stav da je rezultat izbora slobodna iskazana volja građana.

Koalicija koja je danas na vlasti zajedno je dobila 51,5% glasova, opozicija 48,5%, 42 poslanika, u odnosu na 39 ili oko 11.000 glasova više. DPS je poslije izbora ponovo pokazao dodatni senzibilitet i kvalitet, opet stavljajući državni interes ispred usko partijskog interesa, prihvatajući da partija koja ima dva poslanika dobije mjesto predsjednika Parlamenta, a partija sa jednim poslanikom mjesto potpredsjednika Parlamenta. Stimulativno i upućujući za eventualne nove saveznike ili partnere da broj funkcija nije mjera naše politike već napredak, razvoj, mir i stabilnost Crne Gore.

DPS i mandatar Marković, kroz formiranje Vlade, nijesu se držali proste matematike, broja poslaničkih mandata kao repera za formiranje vlasti, uz naše razumijevanje naši tradicionalni saveznici dobili su veći broj funkcija nego što je matematički iskaz, ne insistirajući na broj ministarskih pozicija koje nam pripadaju u skladu sa snagom naše partije u namjeri da doprinesemo stabilnosti i prosperitetu Crne Gore. Najbolji garant toga su i predstavnici manjinskih naroda koji su sastavni dio ove vlade. Ovo podrazumijeva angažovanje kadrovskih potencijala jasnu afirmaciju stručnih, sposobnih i lojalnih ljudi Crnoj Gori i njenom napretku kao i napretku svih građana.

Potpuno su svima jasni ciljevi ekonomske politike i ove vlade, dinamiziranje privrednog rasta, jačanje konkurentnosti ekonomije, rast životnog standarda, stvaranje povoljnog ambijenta za investicije koje donose novo zapošljavanje, ciljevi budžetske politike, konsolidacije javnih finansija kroz povećanje stepena naplate prihoda i smanjenje neproaktivne potrošnje. Restruktuiranje kapitalnog budžeta na način da smanji učešće potrošnje koja nema dominantno razvojni karakter u korist one koja je u funkciji dinamiziranja ukupnog ekonomskog rasta Crne Gore. Realan rast ekonomije planiran je na nivou od 4%. Ovako značajan rast će se omogućiti realizacijom velikog broja kapitalnih projekata od kojih je svakako najznačajnija izgradnja autoputa od Smokovca do Mateševa i realizacija brojnih drugih infrastukturnih, energetskih, turističkih i poljoprivrednih projekata koji su već započeti.

Svi smo shvatili da su glavni elementi reformi uspostavljanje funkcionalne tržišne ekonomije, očuvanje makro ekonomske stabilnosti, dalje jačanje vladavine prava, borba protiv korupcije i organizovanog kriminala. Reformama su potrebni zakoni, ali više od toga potrebno je primijeniti usvojene zakone i propise i posebnu pažnju obratiti na vladavinu prava koja podrazumijeva da je jedini autoritet - suverenitet građanina formulisan u pravnim normama.

Evo i na samom kraju, potpuno podržavam dva nova ministarstva, javnu upravu i sport. Svjestan činjenice, s obzirom da se dugo radi u lokalnoj upravi, da je jedno takvo ministarstvo izuzetno značajno za Crnu Goru, s obzirom i na kapacitete lokalnih uprava, s obzirom na kadarovsku osposobljenost tih uprava, siguran sam da će pomoći u daljem radu i vjerujem da je kroz sport i kulturu najlakše promovisati državu. Mislim da potencijal koji imamo u sportu može na ovaj način doći do još većeg izražaja i da ćemo ulaganja u sport, siguran sam, naći prostora da budu mnogo veća nego u prethodnom periodu.

Želio bih da istaknem nekolike stvari koje sam govorio i prilikom formiranja prethodnih vlada i kada sam učestvovao u njima, a na koje sam insistirao, to je ovo o čemu ste vi govorili planina Bjelasica. Punim aktiviranjem planine Bjelasice, ne samo šest opština, to je kapitalan projekat za Crnu Goru i uopšte za razvoj sjevera za ostanak ljudi na tim prostorima. Ne sumnjam što ste rekli da ćemo imati nastavak autoputa prema Andrijevici. Međutim, valorizacijom planine Bjelasice, ovim što je započelo trenutno Ministarstvo uređenja prostora i bržom izgradnjom infrastrukture na tom području, ulaganje države u infrastrukturu, multiplikativno će se vratiti na čitav razvoj toga regiona. Sačuvajte ljude na tom prostoru i smanjiti iseljene prema centralnom i južnom dijelu Crne Gore.

Takođe, shvatio sam kroz izgradnju regionalnih puteva, kada ste govorili, mislim da su dva ključna regionalna pravca koja treba što prije završiti, u svakom slučaju put Bijelo Polje - Pljevlja i Kolašin - Berane koji je sastavni dio jedna žila kucavica na tom prostoru kroz izgradnju autoputa prema sjeveru.

Takođe, ne sumnjam da postoji prostor za dodatne stimulacije koje treba razdvojiti u odnosu na ljude koji žive na sjeveru. Više puta sam ponavljao i dalje se zalažem da porez na dohodak ne može biti na istom nivou ili ne može biti isti procenat porez na dohodak građana ili porez na primanja isti na sjeveru Crne Gore, u centralnom ili južnom dijelu, u odnosu na standard ljudi, u odnosu na sve ono što su neke, da kažem kooperativne prednosti, u ovom momentu centralnog i južnog dijela Crne Gore.

Takođe, bih želio da napomenem, u Vašem izlaganju mislim da je ovaj drugi blok Termoelektrane u Pljevljima takođe izuzetno značajan za razvoj kompletnog kraja sjevernog dijela Crne Gore i valorizacija potencijala. Kada to kažem mislim na potencijale vezano za energetiku, tu mislim na vode, takođe šumsko i rudno bogatstvo. U sljedećem periodu, u odnosu na prethodni period, da to pospješimo. Siguran sam da imamo za to kapacitete, snage, dovoljno iskustva i znanja da to uradimo u sljedećem periodu na još kvalitetniji način i na taj način stvorimo pretpostavke za kvalitetniji život ljudi na tom prostoru. Zahvaljujem se.

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.11.16 15:23:15)

Hvala Vam, poslaniče Miloševiću i hvala vam što ste se držali vremena predviđenog za raspravu.

Dajem riječ, Vujici Lazoviću, a neka se pripremi Ervin Ibrahimović.

VUJICA LAZOVIĆ (28.11.16 15:23:27)

Poštovani predsjedniče Parlamenta, uvaženi mandataru, dame i gospodo poslanici, poštovani građani,

Socijaldemokrate će podržati izbor 41. Vlade jer za to imamo mnogo razloga. Ja ću saopštiti samo neke od njih.

Prvo, to radimo zbog toga što se izborom ove vlade odnosno izborom izvršne vlasti potvrđuje politička stabilnost u Crnoj Gori. Mi smo konstituisali Parlament, zaokružili zakonodavnu vlast, a izvršna vlast potvrđuje nešto što je u ovom momentu u Crnoj Gori i te kako neophodno zbog razvoja, zbog ekonomije. Nešto što je Crnoj Gori neophodno na putu evropskih i evroatlanskih integracija, nešto što je Crnoj Gori neophodno za normalno funkcionisanje sistema ili da pojednostavim za isplatu penzija, za isplatu socijalnih davanja i za jedan rekao bih miran i normalan život naših građana. Zbog toga mi Socijaldemokrate smatramo ovo veoma značajnim činom danas i to je jedan od razloga zbog čega punim srcem podržavamo izbor nove Vlade.

Drugi razlog jeste što je mandatar Marković u svom ekspozeu i programu uključio dosta programskih principa na kojima mi Socijaldemokrate insistiramo. Iako je možda nekima naizgled malo čudno kako se to Socijaldemokrate direktno zalažu za agresivan, odnosno dinamičan ekonomski razvoj, bez dinamičnog ekonomskog razvoja nema boljeg života u Crnoj Gori. Mi smo shvatili da sva priča koja može da se tretira kao ljevičarska priča biće dobrim dijelom nerealna ukoliko ne obezbijedimo uslov za brz, odnosno dinamičan ekonomski razvoj. Jer, na taj način

ćemo stvoriti uslove da budemo bogato društvo, a samo bogato društvo može da se na pravi način odnosi i do kraja u potpunosti zadovolji potrebe svih onih kojima su neophodna socijalna davanja i socijalne pomoći.

U tom dinamičnom ekonomskom razvoju koji je i mandatar u svom programu dobro fokusirao i prepoznao, ono što je bitno jeste izgradnja infrastrukture. Mi smo u prethodnom periodu imali dosta dilema, dosta velikih izazova. U jednom periodu smo računali da će značajan dio infrastrukture moći da se razvija po principu privatno javnog partnerstva, računajući da će privatni biznis biti zainteresovan da participira u izgradnji značajnih infrastrukturnih projekata.

Međutim, zbog male Crne Gore, malog tržišta, u dosta slučajeva to nije moguće. Zbog toga, država mora direktno da uđe u izgradnju infrastrukture i to smo u prethodnom periodu uradili. Raduje činjenica što je mandatar Marković u svom programu razvoj infrastrukture prepoznao kao jednu platformu koja će obezbijediti budući ekonomski rast Crne Gore i cjelokupnog našeg društva.

Dakle, infrastruktura - energetska, saobraćajna, turistička, komunalna itd. Kada kažem energetska, vidjeli ste u programu, nastaviće se sa svim onim velikim kapitalnim projektima jer je energetika nešto što će u budućnosti biti ono što je sada turizam u Crnoj Gori, biznis koji će generisati značajne prihode u ovoj državi. Nastaviće se izgradnja drugog bloka Termoelektrane, finiširaće se aktivnosti oko postavljanja pomorskog kabla između Crne Gore i Italije. Raduje me što je mandatar u svom programu prepoznao izgradnju hidroelektrana na Morači i Komarnici. Svakako tu su i drugi projekti koji su vezani i za druge izvore energije u ovom dijelu energetike.

U dijelu saobraćajne infrastrukture, izgradnja i druge dionice autoputa, računamo da će ova biti završena u rokovima. Mislim da će građani Crne Gore brzih dana biti u prilici da vide prve kilometre, odnosno obrise tog autoputa.

Takođe, zaobilaznica oko ključnih kapitalnih gradova u Crnoj Gori, uključujući svakako i rekonstrukciju, odnosno modernizaciju željeznice i modernizaciju aerodroma. Jer, ukoliko želimo da razvijamo visoko kvalitetni turizam onda moramo imati do kraja zaokruženu saobraćajnu infrastrukturu. Kada sam spomenuo visoko kvalitetni turizam, pored toga što je u prethodnom periodu urađeno dosta u smislu tranzicije, turističke ponude s nižeg nivoa na viši nivo, dakle izgradnjom Porto Montenegro, aktivnostima na projektu Portonovi, Luštica Bay, aktivnosti koje su vezane za aktiviranje turističkih potencijala na sjeveru Crne Gore. U tom dijelu moramo još dosta da radimo. Sve ono što je u prethodnom periodu ostvareno kao uspjeh mora do kraja da bude nadograđeno da svaki grad u Crnoj Gori, svako mjesto, ako hoćete svako selo ima jedan segment kvalitetne i visokokvalitetne turističke ponude. Danas visokokvalitetna turistička ponuda nijesu samo hoteli s pet zvjezdica. Danas je visokokvalitetna turistička ponuda eko katun i sve ono što u jednom dijelu Crne Gore građani prepoznaju na pravi način. Mislim da je to naša velika i dobra šansa. Drago mi što je mandatar u svom programu to prepoznao.

Konačno, sve ovo o čemu mi govorimo, kvalitet i kultura našeg života podrazumijeva da imamo dobro zaokruženu komunalnu infrastrukturu, odnosno pitanje regulacije otpada. U prethodnom periodu smo veoma često i zbog političkih dimenzija imali problema u izgradnji krupnih i značajnih objekata iz tog dijela, ali računam da će ova Vlada nastaviti s tim aktivnostima jer ćemo veoma brzo imati zaokružena rješenja u tom pogledu.

Dalje, razlog zašto mi Socijaldemokrate želimo da podržimo mandatara Markovića i predlog ove Vlade jeste činjenica što se ulazi u jedan projekat racionalizacije javne uprave. Iako on naizgled može da bude konfliktan sa činjenicom da se otvaraju nova ministarstva, to ne znači da će biti veći troškovi. Jer, ako otvorite novo ministarstvo vi samo dajete veći značaj nekom segmentu i želite na pravi način s punim kapacitetom organa državne uprave da ga riješite. U tom smislu svakako podržavamo i formiranje Ministarstva javne uprave, pri čemu računamo da će u tom segmentu poseban značaj imati elektronska uprava. Jer, kao što znate, danas značajan broj građana Crne Gore, u tom pogledu smo mnogo bolje rangirani na svim poznatim rang listama u odnosu na naše rangiranje, kada su u pitanju neki drugi pokazatelji. Dakle penetracija mobilne telefonije i građani prosto vape i žele da koriste elektronske servise, a to je najbolji način da se njima izađe u susret. Postoje platforme, imamo dosta zaokruženih rješenja, imamo blizu 200 servisa već instaliranih, ali u budućnosti na tome treba raditi i dobro je što se formira jedno takvo posebno ministarstvo. Veliki izazov za ovu Vladu će biti svakako makroekonomska i makrofinansijska stabilnost. Mislim da će oni u tome uspjeti iako se ovdje ponekad pokušavaju

dominantno iz političkih razloga, razumijemo, tu postoje i stručni i ekonomski pristupi i cijenimo ih, ali veoma često se želi unositi panika i strah da se Crna Gora nalazi u jednoj izuzetno kritičnoj situaciji zbog visokog javnog duha, zbog visokog deficita itd. To uopšte nije tako. Ako uzmete participaciju našeg duga u GDP-u on je manji nego u 12 zemalja članica Evropske unije. Ne znači sada da treba da budemo relaksirani. Naprotiv, kao malo društvo, mala ekonomija, moramo da nastavimo da radimo na tome, da kontrolišemo naš javni dug sve do onog momenta dokle ovdje ne generišemo jedan novi ekonomski generator koji će obezbjeđivati na godišnjem nivou stope rasta tolike da nam vraćanje kreditnih obaveza neće predstavljati ozbiljan problem.

Na kraju, podržamo izbor ove vlade, to smo mi Socijaldemokrate na pravi način reprezentovali jer smo predložili dva izuzetno kvalitetna ministra iz svojih redova, dva doktora nauka koji su svojim stručnim, političkim i profesionalnim iskustvom u prethodnom periodu pokazali da zaslužuju to. Vidjeli smo da je mandatar Marković i kod ostalih predloga, odnosno kod ostalih ministara se vodio sličnom logikom. Mislim da je napravljen dobar tim za velike utakmice. Neka vam je srećno. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.11.16 15:32:27)

Hvala, poslaniče Lazoviću.

Riječ ima poslanik Ervin Ibrahimović, a neka se pripremi poslanik Genci Nimanbegu. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (28.11.16 15:32:41)

Zahvaljujem.

Poštovani predsjedniče Skupštine sa saradnicima, kolegice i kolege poslanici, poštovani gospodine Markoviću, budući članovi Vlade, dragi građani, draga dijasporo,

U ime Bošnjačke stranke navešću nekoliko ključnih opredjeljenja iz ekspozea mandatar Markovića koje smo prepoznali kao nedvosmisleni posvećenost jačanju Crne Gore kao multietničke i multikonfesionalne države, stvaranju uslova za unapređenje ukupnog privrednog, socijalno-ekonomskog i kulturnog ambijenta u Crnoj Gori. Posebno na područjima gdje žive pripadnici manjinskih naroda, čime predloženi program, ukupno uzevši, zaslužuje našu podršku.

Istaknuto je da će Vlada slijediti trasirani strateški kurs spoljne politike integracija prilagođene vremenu, u cilju očuvanja mira i bezbjednosti, poštovanja i zaštite ljudskih prava, ostvarivanja sloboda jednakosti, ekonomskog prosperiteta, što je doprinijelo značajnom međunarodnom ugledu Crne Gore i epitetu lidera u evropskim i evroatlantskim integracijama u regionu. Smatramo da su evropske i evroatlantske integracije ključni vanjsko politički prioritet Crne Gore. Nakon poziva Crnoj Gori da postane punopravna članica NATO alijanse 2. decembra 2015. godine, održavanje pristupnih razgovora Crne Gore s alijansom 15. i 16. februara ove godine i prihvatanje obaveza koje proizilaze iz članstva, potpisivanje Protokola o pristupanju od strane članica NATO-a 19. maja ove godine, učestvovanje na Samitu NATO-a u Varšavi 8. i 9. jula 2016. godine u svojstvu statusa pozvane zemlje i ratifikacije Protokola o pristupanju za članstvo Crne Gore u NATO alijansu članica NATO-a, a kao što znamo do danas je 14 zemalja ratifikovalo Protokol o pristupanju, s pravom vjerujemo da će Crna Gora tokom 2017. godine postati punopravna članica NATO-a. Taj istorijski i civilizacijski korak Crne Gore je odgovor na sve veće bezbjedonosne ekonomske političke i druge izazove, a samim tim dokaz odlučnosti i spremnosti naše države da garantuje dugoročnu bezbjednost, političku stabilnost i ekonomski razvoj Crne Gore. Svakako smatram da treba nastaviti sa transparentnijom kampanjom o prednostima i nedostacima članstva u NATO alijansu kako bi se građani bolje i kvalitetnije informisali. Proces evropske integracije je komplementaran sa NATO integracijama.

Crna Gora mora predano težiti evropskim vrijednostima. Potvrda toga su 24 otvorena pregovaračka poglavlja od ukupno 33 poglavlja o kojima se pregovara sa Evropskom unijom. Da bi Crna Gora uspješno završila započete razgovore o pristupanju Evropskoj uniji i potpuno pripremljen dočekali punopravno članstvo u Evropsku uniju moramo nastaviti sa podsticanjem

unapređenja vladavine prava i dinamiziranje ekonomskog rasta, staviti akcenat na kvalitet reformi, a ne brzinu procesa. Pored cilja ujedinjenja sa razvijenom Evropom Crna Gora mora nastaviti sa dobrom regionalnom saradnjom i daljim njegovanjem dobrosusjedskih odnosa i regionalne stabilnosti posebno kad je riječ o državama u okruženju.

Kada je u pitanju ekonomska politika prepoznali smo jasno opredeljenje nove Vlade za ostvarivanje finansijskog i prosperitetnijeg ekonomskog ambijenta, uz otvaranje novih radnih mjesta. Da bi se ovi ciljevi ostvarili u vremenu ekonomske krize potrebno je povećanje konkurentnosti crnogorske ekonomije s ciljem daljeg privlačenja domaćih i stranih direktnih investicija. Uz naglašenu pažnju prema krupnim investicionim projektima u putnoj infrastrukturi, turizmu, poljoprivredi i energetici. Država se mora aktivnije uključiti u razvoj zapostavljenog sjevera i promociju i valorizaciju ogromnih turističko-poljoprivrednih potencijala sjevera Crne Gore. Zbog neadekvatnih uslova za život građana sjevera sve se više odlučuju na napuštanje vjekovnih ognjišta i odlaze u zemlje Zapadne Evrope, Sjeverne Amerike kao i prema srednjoj i južnoj regiji Crne Gore. Taj trend emigracija se mora što hitnije zaustaviti. Građani sjevera nemaju vremena za čekanje. Veliki broj porodica se nalazi na rubu ekonomske egzistencije. Na sjeveru se dakle urgentno moraju stvoriti kvalitetni uslovi za život i rad. Na pitanje koja je hrana najbolja časni poslanik Muhamed je rekao, prije 14 vjekova, najbolja je ona hrana koju sami zaradite. Raduje nas da je mandatar pomenuo da će otvoriti Hajlu i Bjelasicu i valorizovati njihove potencijale.

Poštovani gospodine Markoviću,

Drago nam je da ste istakli da će saradnja sa dijasporom biti jedan od prioriteta nove Vlade. Kao što znate gotovo polovina Bošnjaka živi i radi u inostranstvu i čine najbrojni segment iseljenika koji je stalno vezan za Crnu Goru i svoj zavičaj. Iseljenici iz Crne Gore su moćni ekonomski, kadrovski i lobistički segment našeg društva i kao takvi oslonac državi u njenom razvoju i napretku. Potrebna je bolja i organizovanija saradnja države sa iseljenicima čime se pored ostalog jača patriotizam, ali i odgovornost države prema svojim državljanima. Zato se Crna Gora mora još jače zalagati za zaštitu interesa dijaspore u pogledu adekvatnog razvoja diplomatske mreže, donošenja međudržavnih sporazuma, odvojenom državljanstvu, mogućnosti glasanja u našim diplomatsko-konzularnim predstavništvima, dosljednog sprovođenja strategije saradnje sa dijasporom i aktivnog učešća novoformiranog Savjeta za saradnju sa iseljenicima kao savjetodavnog tijela Vlade Crne Gore.

Svjesna važnosti sporta za razvoj mladih, promovisanjem države i drugih benefita koje spor donosi Bošnjačka stranka je sa odobravanjem prihvatila odluku mandataru o otvaranju Ministarstva za sport i podrške vrhunskim sportistima.

Na kraju Bošnjačka stranka će podržati novu Vladu i vjeruje da je predloženi program mandataru zasnovan na realnim pretpostavkama i da će se kroz sveobuhvatne reforme i otvaranje kvalitetnih radnih mjesta unaprijediti životni standard naših građana. Rezultati nove Vlade moraju biti prepoznati u svim porama našeg društva sa posebnim osvrtom na jačanje multietničkog i multivjerskog društva, uspješno privođen kraj evroatlantske integracije, dobrom regionalnom saradnjom, ekonomskom rastu, ljudskim resursima, brzom regionalnom razvoju sjevera Crne Gore i nerazvijenih sredina. Takođe, i srazmjerno zastupljenosti manjinskih naroda u svim državnim organima i institucijama, kvalitetnoj saradnji sa dijasporom i stvaranje uslova za investiranje dijaspore u našu domovinu.

Na kraju dozvolite mi da pozovem kolege iz opozicionih stranaka da nam se pridruže u stvaranju što boljeg i prosperitetnijeg društva Crne Gore sa jednakim šansama za sve njene građane. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.11.16 15:40:24)

Hvala Vam, poslaniče Ibrahimoviću.
Riječ ima poslanik Genci Nimanbegu.

GENCI NIMANBEGU (28.11.16 15:40:35)

Hvala, predsjedniče Brajoviću.

Poštovane dame i gospodo, poštovani gospodine predsjedniče Parlamenta, poštovani mandataru Marković, poštovane građanke i građani

Izbori 16. oktobra bez sumnje su dio političkog razvoja u Crnoj Gori koje se mogu okvalifikovati kao veoma teški, pod uticajem velikih političkih podjela u Crnoj Gori sa više aspekata. Izbori su održani nakon jednog perioda visokih političkih tenzija i rijetko je koji politički subjekt zadovoljan rezultatom. Za nas Albance u Crnoj Gori ovi rezultati nijesu zadovoljavajući, ali oni su rezultat naših političkih podjela koje su došle pod uticajem političkih lidera albanskih subjekata, ali i pod vanjskim uticajem. Političke liste koje su se takmičile sa iracionalnim ciljem prosipanja glasova sada imaju veliku odgovornost i što je najveće iznenađenje oni sada treba da se ujedine, proglašavaju da njihovi zahtjevi nijesu zahtjevi i koalicije "Albanci odlučno". Želim da ovi izbori budu zadnji pod ovim našim podjelama i glasačima želim da svi zajedno se orijentišemo da naši subjekti Albanaca govore jednoglasno. Ovdje danas koristim priliku da svim našim građanima čestitam veliki nacionalni praznik Dan zastave.

Koalicija "Albanci odlučno" koju čine Forca, DUA i Albanska alternativa su jedine nacionalne partije Albanaca koje su na prethodnim izborima 16. oktobra dobile podršku birača da predstavljamo njihove političke zahtjeve u Parlamentu Crne Gore. Koalicija "Albanci odlučno" je jedina ozbiljna politička struktura Albanaca koja ima je jasan ozbiljan politički program, koji je zasnovan na principima demokratije, vladavine prava, ljudskih i manjinskih prava, ali naravno i sa fokusom na prava i razvoja naše nacionalne zajednice u Crnoj Gori. Mi imamo jasan ekonomski program koji želimo maksimalno uskladiti sa opštim i pojedinačnim interesima zajednice. Naše političke partije već više od deceniju imaju veliki nivo slaganja sa politikom Vlade Crne Gore i to prvenstveno u oblasti evropskih integracija i NATO integracija. Takođe u dobrosusjedskim odnosima sa svim državama Zapadnog Balkana, što je za nas najbitnije i sa susjednom Albanijom i Kosovom. Jasna nam je neophodnost evroatlantskih integracija, ali ja pitam da li je to svima u ovom parlamentu, gdje broj poslanika čije partije podržavaju evropske integracije je veći od postojećih 42 koji čine vladajuću koaliciju.

Mi razumijemo da je put Crne Gore u NATO proces koji jednu državu i svijest i stanja inferiornosti, izolacije treba dovesti u vrijednost i stanje svijesti da nas Evropljana 600 miliona. To nije jezička transformacija, ona treba da bude i mentalna, onda treba da bude i društvena. Ovaj put je moguće ugroziti nedovoljnom vladavinom prava, rezultatima u borbi protiv korupcije, što bi dozvoljavalo protivnicima NATO integracija dodatno argumente za propagiranje suprotnog puta. Omogućavalo bi im čak i zamaglivanje suštine važnosti NATO integracije i oni su glasni, ali zato moramo biti glasni i mi koji smo za te procese. Zbog toga je šansa da prvi put Crna Gora, ali i cijeli region bude član jednog društva, društva kvaliteta, boljeg i kvalitetnijeg u onom koje mi zapravo sada jesmo.

Poštovani, poštovanje razvoj ljudskih i manjinskih prava su neodvojivi dio ovih integracija. Mi smo zainteresovani da Albancima u Crnoj Gori bude bolje kao rezultat ovog procesa, ali ne samo Albancima i svim drugim građanima Crne Gore. I to kao integrisani dio društva, a ne da budemo dio društva koji je negdje ostavljen ili zaboravljen.

Poštovani, naše političke ključne zahtjeve smo jasno saopštavali i zastupali. Ono što je najvažnije dogovorili smo način na koji ćemo rješavati sa ovom vladajućom većinom i sa mandatarom. Njegova spremnost da jasno odgovori našim potrebama daje mi veliko očekivanje da slijedi period u kojem će se rješavati problemi koji su bez razloga stvarali osjećaj diskriminacije naše zajednice u pojedinim segmentima društvenog života. Mi nećemo i niti smo ikada vodili politiku protiv nečega, već politiku za i tako želimo da nastavimo.

Zato se želim kratko, i zbog javnosti, usmjeriti i na dva pitanja.

Prvo je sastav ove Vlade, kandidati i kandidatkinje koji su predloženi sa strane gospodina Markovića, jasno pokazuju njegovu viziju o planovima i očekivanjima od ministara. I to je da se rješavanje zajedničkih političkih ciljeva zasnivaju na stručnosti, odgovornosti i prvenstveno kvalitetu u rukovođenju državnih izvršnih organa. Mi smo spremni dati naš doprinos u Vladi i u ovoj vladi je predložen za ministra gospodin Mehmet Zenka, predsjednik Demokratske unije Albanaca. Siguran sam da će on sa stručnom odabranom ekipom u punom kapacitetu maksimalno raditi na ovim ciljevima.

Drugi zahtjevi su odnosi centralizacije, decentralizacije.

Centralizacija o odlučivanju je možda odlika neke veće efikasnosti, ali decentralizacija je neophodna i ona je neopohodna da se procesi ne shvataju kao eletistički, već da se oni saopšte i prihvate i od javnosti, prvestveno od stručne javnosti, nevladinog sektora koji je prijeko potreban svakom društvu i na kraju najavažnijeg - građanina. Zbog toga jedan od prioriteta "Albanci odlučno" je decentralizacija i to u školstvu, obrazovanju, u lokalnoj samoupravi i drugim oblastima. I to ne samo kao dio traženja nacionalnih stranaka već kao dio traženje cijelog društva. Veća prava znače veću odgovornost, i stoga davanjem tih prava ukidaju se argumenti populistima koji zlopotrebljavaju te konceptualne razlike između naših partija da bi optuživali nacionalne stranke da vode loše politiku. Mi uporno iz godine u godinu poboljšavamo nivo prava naše zajednice kao dio društva koji teži da ima građanski koncept države. Taj koncept mora biti iskren da se ne bi zlopotrijebio za eventualne asimilacije manjina, taj koncept mora imati u osnovi integraciju manjine u društvo i to mora biti naš zajednički interes. I stoga su naši zahtjevi oko Opštine Malisija, Tuzi, razgraničenje Morskog dobra, prava na upravljanje prostorom kao što je Solana, ili dijela Nacionalnog parka Skadarsko jezero, demokratska i zasnovana na jačanju demokratije i decentralizacije u društvu. Ponavljam to nijesu zahtjevi protiv bilo koga, to su zahtjevi zasnovani na našoj viziji društva, to su zahtjevi koji su zasnovani na najboljoj praksi evropskih društava.

Pitanje vladavine prava - ono se tiče i manjinskih i ljudskih prava. Borba protiv korupcije kao dio platforme partija koje predstavljaju Albance, Bošnjake i Hrvate. I u ovom parlamentu preispitivanje nerealizovanih ugovora o privatizaciji, turizmu, pitanja razvoja, investiranje u manje razvijena područja, i na jugu, centru, i sjeveru Crne Gore, su pitanja od zajedničkog interesa za sve. Stoga je vladavina prava dio naših zahtjeva oko eliminisanja mogućnosti dosadašnje upotrebe i kažnjavanje nacionalnih simbola kroz usvajanje zakonske regulative koja će to omogućiti. Stoga je zajednički interes i proces ubrzanja restitucije i jasan zahtjev oko slučaja maslinade u Valdanosu, kojim želimo i ojačati vladavinu prava, i vratiti osjećaj zaštite privatne imovine, što je osnov vladavine.

Poštovani građani, dame i gospodo,

Koalicija "Albanci odlučno" sa jasnom vizijom prihvaća odgovornost učestvovanja za politike u ovoj vladi. Stoga ćemo podržati u punom kapacitetu ovu vladu i gospodina mandatara Markovića, uz jasnu želju da ovaj period bude nova stranica, faza u kojoj ćemo razvoj manjinskih nacionalnih zajednica ostvariti u interesu svih. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.11.16 15:51:32)

Hvala Vam potpredsjedniče Nimanbegu.

Tu smo uvijek svi na granici, dosad, izlaganja deset minuta. Zahvaljujem vam se za to.

Riječ ima poslanik Adrijan Vuksanović, a neka se pripremi poslanik Andrija Popović.

Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (28.11.16 15:51:51)

Hvala gospodine predsjedniče.

Uvaženi predsjedniče Skupštine Crne Gore, uvaženi gospodine Markoviću,

Izuzetna mi je čast što mogu u ovom visokom i časnom crnogroskom zboru iznijeti stavove Hrvatske građanske inicijative.

Hrvatska građanska inicijativa kao stranka koja artikulira potrebe Hrvata u Crnoj Gori, a istodobno njeguje građanske principe nedvosmisleno i jasno će dati u punom kapacitetu potporu i gospodinu Markoviću i čitavom njegovom timu. Naša potpora je samo prirodni slijed naših programskih zalaganja. Naime, Hrvatska građanska inicijativa ušla je u svoju 15. godinu postojanja, i mi kad smo 2000. godine osnovali jedinu stranku Hrvata tada smo zacrtali dvije značajne programske ambicije. Jedna od tih programskih ambicija bila je obnova crnogorske nezavisnosti, a druga naša ambicija je bila da vidimo Crnu Goru kao ravnopravnu članicu Evropske unije i NATO pakta. Ali nijesmo samo tada bili za Crnu Goru, i na njenoj strani, bili smo i

mnogo prije. Podsjećam vas kada je crnogorsko nacionalno biće bilo ugroženo mi smo ga branili, kada je ideja crnogorske nezavisnosti bila u manjini, mi smo bili dio te manjine trpjeli sa njom. Kao što znamo prije deset godina manjina je postala većina i danas živimo u nezavisnoj Crnoj Gori. Pred nama su nove bitke, pred samim ulaskom smo u NATO pakt, što znači da smo pred još jednim ostvarenjem velikog programskog cilja Hrvatske građanske inicijative.

Želim podsjetiti da protekli izbori, koji su po nama učvrstili nesumnjivo subjektivitet Crne Gore, su uvjerali javnost da djelovanjem Hrvatske građanske inicijative i jednom visokom kulturom političkog dijaloga koji nažalost ipak nije svojstven našoj političkoj i društvenoj sceni, je pokazala da se mogao ostvarivati veliki politički uspjesi i na taj način. Hrvati u Crnoj Gori baštine dvije kulture, i hrvatsku i crnogorsku, i to nam je bogatstvo i ponos, nikakav hendikep. Mi uvažavamo sve različitosti jer smo i sami dio njih, tamo gdje svi jednako misle zapravo tamo niko i ne misli. Ipak oko ključnih, temeljnih pitanja crnogorske državnosti Hrvatska građanska inicijativa kao i ni Hrvati u Crnoj Gori neće nikada ni sa kim ni pregovarati, ni razgovarati.

Nama je posebno drago što smo u istom timu i sa drugim nacionalnim strankama i ja bih iskoristio ovu prigodu i čestitao svim Albancima njihov najveći nacionalni praznik Dan zastave. Sve druge nacionalne zajednice su dale nemjerljiv doprinos revitalizaciji crnogorske državnosti i pokazali su na pravi način kako treba da se svako odnosi prema zemlji u kojoj je rođen i u kojoj živi.

Dakle, iz svega ovoga što sam rekao jasno je da ćemo mi iskazati potporu budućem 41. sazivu crnogorske Vlade, podržat ćemo jer dijelimo iste vrijednosti. Mi dajemo svoje hrvatsko srce u nove crnogorske pobjede i uvjereni smo takođe u naše zajedniče, u crnogorske pobjede.

Neka nam je svima sretno i hvala.

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.11.16 15:55:45)

Hvala Vama, poslaniče Vuksanoviću.

Riječ ima poslanik Andrija Popović, a neka se pripremi poslanica Aleksandra Vuković. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (28.11.16 15:55:59)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani mandataru,

Liberalna partija je donijela odluku da podrži Sporazum o zajedničkom političkom djelovanju sa Demokratskom partijom socijalista, Socijaldemokratama, Bošnjačkom strankom, koalicijom "Albanci odlučno" i Hrvatskom građanskom inicijativom o formiranju parlamentarne većine za mandat 2016 - 2020.godina. Samim tim su stvoreni uslovi za formiranje 41. Vlade Crne Gore.

Liberalna partija je uvažila činjenicu da završnica procesa dobijanja punopravnog članstva u NATO savez kao neophodne bezbjedonosne garancije za dugoročni ekonomski, društveni razvoj Crne Gore prevazilazi sve ostale interese, naročito raspodjelu funkcija u izvršnoj i zakonodavnoj vlasti. Iz takvih razloga, i ranije navedenih, nijesam prihvatio ponudu mandataru Duška Markovića za ulazak u Vladu Crne Gore uz srdačnu zahvalnost na iskazanom povjerenju. Posebno se radujem povratku resora sporta u Vladu Crne Gore poslije dužeg vremena na čemu je Liberalna partija godinama insistirala. Ne znamo đe je otišao resor mladih kao jedan od najvećih prioriteta i potencijala Crne Gore, naravno u govoru budućeg premijera gospodina Markovića, očekujem odgovor. On je bio jasno naglašen kao evropski standard u ranijim mandatima.

Jasno je da je Crnoj Gori potrebna politika koja će državu voditi u nove evroatlanske iskorake dalje unapređenje vladavine prava i ljudskih prava. Politika jednakih šansi poboljšanje životnog standarda svih građana, odnosno građanki, rast zaposlenosti, smanjenje siromaštva i rast socijalnih prava, unapređenje zdravstva, obrazovanja, kulture, nauke, sporta. Vjerujem da će nova Vlada opravdati povjerenje građana, ali i povjerenje međunarodne zajednice datoj novoj parlamentarnoj većini. Vjerujem da će zajedno sa nama u zakonodavnoj i sudskoj vlasti nastaviti

sa još snažnijom reformom i jačanjem pravne države i države vladavine prava koja je pokazala da ima snage da se izbori sa svim anomalijama, a zakon i pravdu postavi kao vrhovni postulat koji važi za sve i za svakoga na svakom mjestu u svako vrijeme. Posebna pažnja Vlade mora se posvetiti daljoj afirmaciji identitetskih, drugih nacionalnih vrijednosti i patriotizma koje predstavljaju kamen temeljac na kojima počiva država Crna Gora. Time će se postići pozitivniji opšti odnos prema sopstvenoj državi.

Liberalna partija vidi ulogu države kao zaštitnika ljudskih prava i sloboda, nova crnogorska Vlada mora poštovati, konstantno, pozitivno štiti slobodu, jednakost i dostojanstvo svakog pojedinca. Takođe, vjerujemo da Vlada ima osnovnu odgovornost u pomaganju onih koji su manje sposobni iz ko zna kojih razloga i slabije se snalaze u životu, a najveću odgovornost imaju za najsiromašnije slojeve društva.

Vjerujemo da naša država mora ostati čvrsto pri sekularizmu. Iako vidimo da su neke zemlje iz regiona prilično udaljene od odvojenosti države i crkve i da pojedine vjerske zajednice su stubovi njihovih državnih politika. Ne vidimo prostor za religiju bilo koje vrste u državnoj administraciji, školama, univerzitetima i drugim institucijama. Vjerujem, da nailazi period, stabilnosti kontinuiteta, socijalno liberalne, građanske i proevropske većine u Skupštini koja je Crnu Goru povela na put demokratizacije, evropeizacije, potpunog stvaranja od uslova jednakih šansi za sve i uslova u kojima će mladi, obrazovani ljudi imati šansu da iskoriste svoja znanja i vještine, da se čuje njihovo mišljenje i da oni kao potencijal vode Crnu Goru naprijed. Crna Gora, koja je defakto već članica NATO saveza, ovaj proces okončaće za nekoliko mjeseci sa starom proevropskom većinom. Godine pred nama u mandatu nove 41. Vlade donijet će nam i status države članice Evropske unije. Na ovaj način, nakon skoro vijeka lutanja u različitim državnim ideološkim i političkim savezima, koji su uglavnom neslavno završavali Crna Gora će biti na mjestu koje je nekad zauzimala kao jedna od prvih država u Evropi, prosperitetna, slobodna građanska i emancipovana Crna Gora kakvu i zaslužujemo. Posebno pozivam naše parlamentarne kolege iz opozicije, narodne poslanike da se vrate u naš i njihov najveći dom i doprinesu efikasnijem i svrsishodnijem radu u korist građana, odnosno građanki Crne Gore. Neodrživo je za dalju demokratizaciju naše države da toliki broj narodnih predstavnika bude na duži rok van Parlamenta. Iako je i to jedna od formi političkog djelovanja.

Na kraju, već sada čestitam u ime Liberalne partije i lično ime na izboru budućem premijeru Dušku Markoviću i ministrima, odnosno ministricama u novoj 41. Vladi Crne Gore, uz očekivanje da ćete imati dobru saradnju sa Parlamentom, nikad ne zaboravljajući da mi vas biramo, a ne obratno. Naročito je potrebna dobra saradnja Vlade, ne samo sa Skupštinom, već i stalni dijalog sa civilnim sektorom, socijalnim partnerima, akademskom zajednicom, medijima i sa svim građanima Crne Gore.

Za sami kraj, sad već imam prvi zadatak, odnosno ne zadatak, ali imam sugestiju za budućeg ministra vanjskih poslova, gospodina Darmanovića, iako je ovo na neki način svečana sjednica, ali mislim da ne smijemo takve teme preskakati. Prvi zadatak bi bio, odnosno sugestija, da se pošalje protesna nota Republici Srbiji zbog uvredljivih izjava njihovog predsjednika Tomislava Nikolića o Crnoj Gori i time ko je stvorio Crnu Goru. Znači, da ide stalno izjava Crnu Goru su stvorili Srbi. Ko zna koja u nizu njegovih uvjedljivih izjava. Naravno, Crnu Goru su stvorili i Srbi, ali Crnu Goru su stvorili Crnogorci, Bošnjaci, Muslimani, Albanci, Hrvati, Romi i svi ostali državljani Crne Gore. Stvarali su je vjekovima, milenijumima. I ja u ime Liberalne partije čestitam Albancima njihov najveći nacionalni praznik Dan zastave.

Srećno novoj Vladi, srećno mandataru. Hvala.

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.11.16 16:05:39)

Hvala Vam poslaniče Popoviću.

Riječ ima poslanica Aleksandra Vuković i neka se pripremi poslanik Nedžad Drešević. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (28.11.16 16:05:53)

Uvaženi predsjedniče Brajoviću, poštovani mandataru Markoviću, uvažene poslanice i poslanici, građanke i građani Crne Gore,

Prvo želim da čestitam na konstituisanju ove kuće. Čuli smo da se ovi poslanici koji su govorili nadaju da će ovo biti kuća, ja se nadam da će svima nama postati dom dobrih i zdravih razgovora i zbog toga što vjerujem, kao što je govorio Petar I Petrović Njegoš da je odgađanje najgora podvala vruga, pozivam svoje drage kolege iz opozicije, jer bih voljela da i desna strana ovoga doma bude popunjena, jer samo dijalogom možemo doći do tolerancije i do nekih suštinskih rješenja o važnim pitanjima koja čekaju ovu vladu.

Ja imam poseban stav u odnosu na ovu vladu, prema tome što nju u ovom trenutku sačinjavaju četiri žene, dakle imamo četiri ministarke i zahvaljujem prije svega tim ženama što su u skladu sa onim što su parametri ženskih studija svoje lično podigle na političko ne bi li svoje snage i svoje znanje učinili javnim dobrom.

Ono što je dobro jeste da su vidimo dobili i resore koje su do sada se tradicionalno karakterisali kao muške nadležnosti što šalje jasnu poruku da nema više podjela na muške i ženske pozive, na muške i ženske profesije, već da su ženska i muška pitanja i da su muška - ženska pitanja.

Pošto zaista vjerujem da je poštenje najbolja politika, nadam se da će svojom stručnosti punom odgovornosti, ne samo ministarke nego i ministri ove Vlade pokazati da će obavljati svoj posao časno i odgovorno.

Ono što bih, eto posebno istakla, kao neko ko se bavi kulturom i umjetnošću jeste da se naročito uzdam u ministarstva prosvjete, nauke i kulture. Znamo da je odnos prema kulturi i ako nam se suže kulturni vidokruzi da će nam se suziti i politički i da naš odnos prema kulturi pokazuje stepen naše zrelosti i to koliko smo spremni zaista da čuvamo identitet Crne Gore, a on se čuva tako što se njeguju oni ljudi, stvaraoci, koji su doprinijeli izgradnji i očuvanju toga identiteta.

Zato se nadam da će ova vlada, i zaista sam sigurna u to, pošto smo čuli u ekspozeu premijera Markovića, da će se posebno posvetiti pažnja prosvjetnim radnicima i poboljšanje statusa prosvjetnih radnika u Crnoj Gori. Naročito se radujem što će ova vlada imati izraženu osetljivost prema stvaraocima u oblasti slikarstva, književnosti, filma, pozorišta i drugih umjetnosti što će doprinijeti zaista prepoznatljivosti Crne Gore, kao jedne kulture koja se dugo stvarala i koja će se stvarati u narednom periodu.

Sa ovim viđanjima, kao neko ko je tek ušao u Parlament, želim zaista sreću ovoj vladi i posebno se radujem i neću zaboraviti da čestitam albanskom narodu praznik koji smo čuli. Evo nas je podšetio kolega iz Hrvatske građanske inicijative, njihov nacionalni praznik, i posebno zadovoljstvo zaista što u ovim klupama sede ljudi koji pripadaju različitim nacionalnostima. Još jednom, kao na početku svoga govora ću reću da ću se radovati posebno onoga trenutka kada i predstavnici srpskog naroda budu u Parlamentu. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.11.16 16:09:45)

Hvala poslanice Vuković.

Riječ ima poslanik Nedžad Drešević, a neka se pripremi potpredsjednik Branimir Gvozdenović. Izvolite.

NEDŽAD DREŠEVIĆ (28.11.16 16:09:51)

Gospodine predsjedniče Skupštine, kolegice i kolege, gospodine Markoviću, građani Crne Gore,

Pored ovakvog ekspozea i ovakvog izbora ministara od strane gospodina Markovića jasno nam je kakvu Crnu Goru gospodin Marković vidi - stabilnu, sigurnu, građansku, multinacionalnu, multietničku članicu NATO-a i članicu Evropske unije. Vidi Crnu Goru, kako je vide svi građani Crne Gore koji Crnu Goru doživljavaju kao i svoju državu. Zato poruka gospodinu Markoviću - neće biti lako, srećno Vama i vašim saradnicima, poruka da ćete imati od nas da sve to iznesete

što lakše.

Naš narod, mislim na sve narode Crne Gore, mnogo više govori o onima koji su prošli, nego o onima koji su sad, pa nam je drago kad čujemo za đedove, prađedove, neku lijepu riječ, pa pozivam i nas ovdje i drugu stranu i sve građane Crne Gore, učinimo bar nešto lijepo za Crnu Goru, nek nas pamte.

Srećno, gospodine Markoviću.

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.11.16 16:11:13)

Hvala poslaniče Dreševiću.

Riječ ima potpredsjednik Branimir Gvozdenović. Izvolite.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (28.11.16 16:11:20)

Poštovani predsjedniče Skupštine, kolegice i kolege poslanici, uvaženi mandataru, uvaženi građani Crne Gore,

Današnja sjednica Skupštine treba da rezultira formalizacijom volje građana Crne Gore koja je iskazana na izborima održanim 16. oktobra.

Naime, danas ćemo podržati programske smjernice koje nam je u sadržajnom i jasnom ekspozeu predstavio mandatar, gospodin Duško Marković. Tim koji je mandatar Marković predložio imaće profesionalni i personalni kapacitet da taj ambiciozni program i realizuje. Bez obzira na političku opredijeljenost i lično zadovoljstvo rezultatima izbora svakom racionalnom i mislećem građaninu je bar intimno jasno da je nesporna većina biračkog tijela naše države podržala dalji ekonomski progres Crne Gore, evropske i evroatlanske integracije i očuvanje multikulturalnog, multikonfencionalnog karaktera našeg društva.

Nesporno je da i građani žele jačanje pravne sigurnosti države, trajnu održivost naših razvojnih ambicija. Nadamo se i u održivu socijalnu odgovornost. Upravo te komponente predstavljaju platformu uspostavljenog koalicionog jedinstva čiji su rezultat predlog novog kabineta budućeg premijera, kao i bazna opredjeljenja koje smo u ekspozeu čuli. Zbog toga će poslanici DPS-a dati bezrezervnu podršku mandataru i predloženom sastavu Vlade.

Kolega Milošević je sumirao rezultate rada prethodne Vlade, ali smatram primjerenom da u ovom momentu podsjetimo generalno samo na neke ubjedljive rezultate prethodne Vlade, jer upravo ti rezultati predstavljaju i motiv i argument da će istim putem još intezivnije nastaviti. Punopravno članstvo Crne Gore u NATO je sada pitanje materijalizacije. Na taj način uz stalni progres pregovora sa Evropskom unijom, Crna Gora zaokružuje svoja međunarodna, integrativna opredjeljenja. U energetici, turizmu i poljoprivredi, prepoznali smo težište, privredne sektore koji imaju kapacitet zamajca za ukupan, održiv ekonomski razvoj Crne Gore.

Razumijevanje važnosti infrastrukture za ukupni razvoj države ishodovalo je značajnim poboljšanjem komunalne, energetske i saobraćajne infrastrukture. Pristupilo se ozbiljnim reformama obrazovnog i zdravstvenog sistema kako bismo ih primjerali stvarnim potrebama privrede i građana, ozbiljno i obuhvatno pristupilo se pitanja upravljanja prostorom.

Uz zadovoljstvo postignutim treba pomenuti da je ključnu kočnicu bržeg progressa predstavljala politička nehomogenost crnogorske političke scene.

Ova konstatacija ne podrazumijeva očekivanja da se isključe razlike u idejama i mišljenjima ili u programima političkih subjekata, no te razlike ne smiju biti povod za politikanstvo, opstrukciju, pa i destrukciju kada je riječ o krajnjem cilju svakog političkog djelovanja, a čega smo imali u prethodnom periodu. Taj cilj svima nama bi morao biti stalni napredak Crne Gore i dobrobit njenih građana. Društvo koje uspije da svoje političke suprostavljanosti umetne u takav okvir i vrednuje isključivo u kontekstu boljitka države, a ne ovog ili onog političkog subjekta ima sve pretpostavke za uspjeh, a to je DPS uvijek činila i činiće. Nova Vlada na čelu sa gospodinom Duškom Markovićem donijeće novu energiju i nove ideje na već definisanom razvojnom putu Crne Gore.

U ime poslanika DPS-a, pozivamo sve građane, institucije i političke subjekte, bez obzira na aktuelne razlike da novoj Vladi pomognu idejnom kooperativnošću, ličnom kontribucijom, ali kada

je god to potrebno zreлим, racionalnim i konstruktivnim predlozima koji je ići u prilog Crnoj Gori.

U tom smislu kao novoizabrani potpredsjednik Skupštine zajedno sa poslaničkim Klubom DPS-a nastojaćemo da doprinesemo kooperativnoj ulozi Skupštine u odnosu na programske ciljeve Vlade Crne Gore. To podrazumijeva zrelost u tretmanu nadležnosti ovih institucija i benefite koji proističu iz ustavnog paralizma vlasti koje one, svaka za sebe, predstavljaju. Sve drugo poput primjera koje smo u ovom domu imali u bliskoj prošlosti predstavljaju izigravanje demokratije, a što je još poraznije blokadu ili najmanje barijeru napretku države. Postoji minimum razvojnih cijeva oko kojih nema i ne treba da bude kompromisa.

Ako se predizborna retorika zanemari, ako se lične sujete eliminišu iz racionalnog političkog promišljanja, ako se boljitak Crne Gore tretira kao osnovno polazno načelo svakog pojedinačnog djelovanja, sigurni smo da će Skupština raditi u prilog zajedničkim naporima da Crna Gora što prije dodatno dostigne status bogate, sigurne, perspektivne države i društva. Mi ćemo uvijek biti otvoreni što smo i dokazali Vladom izbornog povjerenja.

Čestitam dosadašnjem premijeru Đukanoviću na vizionarstvu i dostignutim rezultatima, kao i članovima 40. Vlade. Hvala na pažnji i želim uspjeh, rezultate, budućoj Vladi na čelu sa gospodinom Markovićem i sastav i čestitam na izboru 41. sastava Vlade, svim članovima Vlade i sugurno da će imati ozbiljnu i pravu podršku, onakvu kakvu treba da imaju od ovog parlamenta. Hvala lijepa.

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.11.16 16:17:48)

Zahvaljujem potpredsjedniče Gvozdenoviću. Ovim je lista prijavljenih diskutana iscrpljena. E, sad pitam da li se još neko javlja za riječ. Konstatujem da se više niko ne javlja za riječ. Pitam mandataru da li želi da da završne napomene? Da. Izvolite, gospodine Markoviću.

DUŠKO MARKOVIĆ (28.11.16 16:18:29)

Hvala gospodine predsjedniče.

Poštovani poslanici,

Prije svega želim da vam se zahvalim na vašem učešću u raspravi povodom ekspozea i naravno sastava 41. Vlade Crne Gore.

Zahvaljujem se na podršci koju ste dali ekspozeu na ocjeni o kvalitetu ekspozea i namjerama ove vlade koja proizilazi iz ekspozea, naravno i na ocjenama koje ste saopštili kada je u pitanju i nova struktura Vlade i njen personalni sastav.

Zahvaljujem se, naravno, prije svega na porukama spremnosti i osjećaja odgovornosti Parlamenta u cjelosti i svakog odgovornog poslanika u realizaciji ovih ciljeva koji su sadržani u ekspozeu. Znam da ovo ne može biti ostvareno samo pregnućima Vlade u cjelini, niti ni jednog njenog pojedinca, ovo su izazovi za nas sve zajedno u ovoj sali i svakog dobronamjernog čovjeka van ove sale. Ovo jeste izazov zajednice u cjelini.

Siguran sam da čuvajući ustavnu poziciju sve tri grane vlasti, svi zajedno dijelimo zajednički osjećaj odgovornosti, da radimo za dobro Crne Gore i svih naših građana.

Želim da iskažem svoju saglasnost sa porukama koje su se danas čule, da je osnovni preduslov za poboljšanje kvaliteta života u Crnoj Gori, za kvalitetnije i izdašnije socijalne fondove, za izdašnije fondove za razvoj zdravstva, obrazovanja, kulture, sporta, ostvarivanje intezivnog ekonomskog rasta o tome smo svi govorili, a posebno na to je ukazao gospodin Lazović. Ključnu energiju, kreativnost će ova vlada na čelu sa mnom trošiti baš na tom cilju i biti posvećena tom zadatku. S pažnjom sam evidentirao vaše poruke koje se odnose na potrebu pune posvećenosti Vlade, crnogorskoj dijaspori, o tome je govorilo nekoliko poslanika. Zbog toga još jednom želim da se osvrnem i na to pitanje i izvan konteksta vanjske politike o kojem sam govorio u segmentu o vanjskoj politici.

Kao što je poznato prethodna Vlada je u septembru ove godine formirala Savjet za iseljenike birajući ugledne ljude iz zemlje i inostranstva, da posvete pažnju svim našim ljudima i dijaspori. Želim da vam poručim da će se kroz rad ovog savjeta, ali posebno kroz rad resora

vanjskih poslova, saradnja sa dijasporom visoko opozicionirati u agendi ove vlade. I sam sam bio u dilemi da li se ovom pitanju treba posvetiti na drugačiji organizacioni način i do samog kraja bio pod znakom pitanja, da kažem uslovno, da li treba formirati posebno ministarstvo za dijasporu, razumijevajući koliko je važna, kako je važna veza između matice i njenih građana u inostranstvu. Znamo ili znam da u dijaspori leži ogroman potencijal koji nikada nije prekinuo svoje veze sa maticom, na nama je da pružimo svu moguću podršku, snažnih veza, da djelujemo proaktivno, da idemo u susret potrebama naših ljudi rasutih širom svijeta.

Crna Gora je jednako njihova domovina kao bilo koga od nas ovdje. Ovdje me je takođe poslanik Andrija Popović upitao ili upozorio zašto se nijesam kroz formiranje Ministarstva sporta posebno odredio u nazivu u odnosu na mlade. Vidjeli ste da sam u svom ekspozeu, pa čak i u završnim porukama, se toj crnogorskoj potrebi i potrebi ove Vlade posebno posvetio. Bio sam u dilemi da li kroz naziv da aktuelizujem tu našu potrebu. Mislio sam i mislim da je važnije ono što ćemo raditi u okviru resora, sporta i kada su u pitanju mladi i njihove potrebe i njihove nove šanse i prilike koje im trebamo dati. Naravno, mislim da nije to samo obaveza Ministarstva sporta nego svakog od nas gdje se god nalazio u državnom aparatu, ili bio zadužen za bilo koju državnu politiku.

Poslaniče Popoviću, to ostaje u vrhu prioriteta ove vlade i hvala Vam što ste mi dali još jednom priliku da to potenciram.

Poštovani poslanici i poslanice,

Dozvolite mi da ukažem na još dva aspekta o kojima sam govorio u ekspozeu, a želim da na samom kraju pocrtam njihov značaj, posebno podstaknut pojedinim diskusijama, a posebno poslanika iz Bošnjačke stranke, gospodina Ibrahimovića.

Kada je riječ o prevazilaženju regionalnih razlika i unapređenju razvoja sjevera Crne Gore ova vlada pristupiće tom problemu prioritarno i urgentno.

Smatram da se dosadašnji modeli nijesu u potpunosti pokazali dovoljno efikasni i djelotvorni iako smo uložili ozbiljne, rekao bih ogromna sredstva. Odliv stanovništva u središnji i primorski dio Crne Gore odvija se već više decenija i dovodi do depopulacije i vidnog ekonomskog zaostajanja sjevera, a razlike u dohotku per capita između gradova juga i sjevera naše zemlje postaju alarmantne.

U tom pravcu autoput je izuzetno veliki i važan poduhvat, osnova za ubrzani razvoj, ali nije dovoljan bez stvaranja ekonomskih prilika za nova radna mjesta i novih modela oživljavanja ruralne Crne Gore. Rekao bih ovako pjesnički - da rijeke asfalta koje polažemo prema sjeveru Crne Gore nijesu dovoljne ako nam one ne proizvedu nova radna mjesta. Naše konkretne politike biće usmjerene u tom pravcu da infrastruktura kojoj smo snažno posvećeni na sjeveru mora biti pretvorena u konkretnu dobit svakog pojedinca na sjeveru, naravno i svakog građanina Crne Gore. Treba koristiti u tom smislu najbolja iskustva Evropske unije i njenih regionalnih politika koje su već dale efektne rezultate. U ovoj fazi evroatlanskih integracija naše dalje reforme moraju imati mjerljive rezultate u izbalansiranom ekonomskom razvoju i promjenama za bolje uslove života na sjeveru.

Dakle, ubrzano ćemo raditi na rehabilitaciju željezničke pruge Beograd-Bar odnosno njenog dijela kroz Crnu Goru do granice sa Srbijom, a planirana ulaganja u infrastrukturu na sjeveru Crne Gore u narednih pet godina iznosiće preko milijardu eura. Ovo mora biti da kažemo konkretna dobit za svakog pojedinca i svakog građanina koji živi na tom prostoru, a ja se radujem tom trenutku, ne samo kao premijer koji će nositi odgovornost za ovo, nego kao čovjek koji dolazi sa sjevera. Najviše od toga biće uloženo u prvu izgradnju regionalnog puta Berane-Lubnice - Jezerine od 55 miliona eura za izgradnju ski centra na Bjelasici, Kolašin 1600, Smiljača - Žaski, na Durmitoru - Savin kuk i Hajli predviđeno je, gospodine poslaniče, 119 miliona eura u posmatranom rednoročnom periodu. Očekujemo i zaokruživanja finansijske konstrukcije izgradnje drugog bloka Termoelektrane Pljevlja, projekta od preko 300 miliona eura.

U narednom periodu biće u posebnom fokusu podrška preduzetničkim idejama preduzeća sa sjevera kroz kredite Investiciono razvojnog fonda za preduzetničke ideje u poljoprivredi, turizmu, prerađivačku industriju za mlade visokoškolce, žene u biznisu i tehnološke viškove, kao što sam to već saopštio u ekspozeu. Očekujem da će kreditna podrška fonda preko 100 miliona eura godišnje značajnim dijelom biti opredijeljena za sjever, isto i podrška iz agro budžeta kojeg će Vlada usvojiti. Ovo istovremeno važno i za jačanje makroekonomske stabilnosti i za dinamičniji

ekonomski rast o kome smo ovdje govorili. Dakle, bez razvoja infrastrukture na sjeveru, bez upornosti na tom planu teško možemo očekivati ukupni napredak i razvoj.

Bio sam prije godinu, dvije, prisustvo jednom razgovora našeg premijera sa višim predsjednikom Evropske komisije sa velikim iskustvom i pitali ga - gospodine predsjedniče, šta Vi vidite kao osnovne pretpostavke za progres jednog društva, koji su to ključni elementi koje političke elite treba da imaju u vidu kada na to ne rade. Rekao je - vladavina prava, obrazovanje i razvoj infrastrukture. Mislim da mi danas baš pričamo o tim pitanjima da u fokus stavljamo ove politike kako bi u Crnoj Gori, u najkraćem roku, svi osjetili benefite tog našeg opredeljenja.

Svi smo svjedoci činjenice da je na spoljnopolitičkom planu Crna Gora ostvarila istorijske uspjehe, obnovila nezavisnost, približila se Evropskoj uniji, stigla na vrata NATO-a. U tom smislu će biti, ponavljam još jednom, ovo će biti Vlada kontinuiteta u snaženju međunarodne pozicije naše zemlje i na tome već jasno trasiranom putu.

Ipak geopolitička situacija u sadašnjem vremenu donosi nove izazove, efekte i globalizacije i tranzicije povećali su ekonomske i socijalne razlike unutar najbogatih zemalja. Nezadovoljstvo rađa ekstremizam i popularizam, svjedoci smo obnove hladnoratovske retorike, kao i multipolarnog svijeta, čije politike i socijalne ... još nijesu izvjesne. Zbog toga će ova vlada biti veoma posvećena da u Crnoj Gori bude što manje razlika, da poslodavci što manje ugrožavaju zaposlene, odnosno da ih ne ugrožavaju, a da im pružaju više mogućnosti.

Terorizam dobija nove forme, tako da Crna Gora mora pažljivo i mudro kormilariti u ovim kompleksnim prilikama. Zbog toga sam sasvim siguran, o tome je nešto govorio i poslanik Popović, da diplomatija danas, kao i 2006. godine, ili uoči 2006. godine, mora ponovo biti u prvoj liniji političkog fronta, jer ti izazovi zahtijevaju, odnosno ovi izazovi zahtijevaju nove diplomatske vještine, preguća, organizaciju, kako bi naša vanjska politika odgovorila na njih na najbolji mogući način.

Na samom kraju, jer ste to gotovo svi bez izuzetka, potencirali, posebno uvažena poslanica Aleksandra Vuković, između ostalog na svoj specifičan i svojstven način, i ja želim sa ovog mjesta da kažem i da pošaljem poruku svim političkim liderima u Crnoj Gori, prije svega njihovim glasačima, da ovo nije zatvorena Vlada za ove četiri godine. Ja lično ostajem otvoren za sve one koji žele da nam se pridruže, ne samo u Parlamentu, jer im je tu i mjesto, nego i u Vladi iako im možda po rezultatu nije mjesto, ne možda nego sigurno. Dakle, ova vlada će biti na čelu sa mnom otvorena za one političke subjekte koji su spremi da zajedno sa nama rade za dobro Crne Gore. Posebno za one političke subjekte i one političke lidere koji su zajedno sa nama u jednoj od ovih sala ovdje radili na promociji modela - Vlade izbornog povjerenja - uporno radeći, ne slažući se, imajući ozbiljne razlike, došli do tog modela na dobro Crne Gore. Vjerujem da to političko iskustvo nam može poslužiti i da u kratkom roku u budućnosti dođemo do novog modela o zajedništvu, makar sa tim političkim subjektima i Crnu Goru učinimo mirnijom, sigurnijom i sa većim šansama za bogatiji život u njoj. Dakle, šaljem im poruku da sam otvoren za njihovo učešće u Vladi kada god za to procijene i kada im političke okolnosti dozvole.

I na samom kraju želim i ja da se pridružim vašim čestitkama Albancima u Crnoj Gori za njihov veliki praznik. Hvala vam.

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.11.16 16:31:43)

Hvala Vama gospodine Markoviću.

Mi smo završili drage kolege pretres.

Pošto smo završili pretres prelazimo na izjašnjavanje.

Podsjećam o izboru predsjednika i članova Vlade odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Takođe podsjećam da je članom 103 Ustava Crne Gore i članom 174 stav 3 Poslovnika Skupštine propisano da o programu mandataru i predlogu za sastav Vlade Skupština odlučuje istovremeno javnim glasanjem.

Zato ja sada stavljam na glasanje - program mandataru i Predlog za sastav 41. Vlade Crne Gore.

Dobio sam informaciju da je završeno glasanje.

Malo indiskretno, kao što vidimo sa ekrana, nije se mandatar izjasnio. Konstatujem da su predsjednik, kao i članovi nove Vlade dobili 41 glas za, protiv i uzdržanih glasova nije bilo.

Čestitam predsjedniku Vlade i članovima Vlade izbor i takođe mislim da je ovo pravo vrijeme da se zahvalim dosadašnjem premijeru Đukanoviću i članovima njegovog kabineta čiji sam član imao čast da budem.

Pozivam da Služba uredno pozove nove članove Vlade da zauzmu svoja mjesta, a to znači da jedan broj poslanika pređe iz svojih klupa u ove druge klupe.

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.11.16 16:35:00)

Molim vas, dobili ste tekstove zakletve, vidim interesovanje kolega da snime to i u sali. Sada kada vas vidim zajedno, novoizabrane članove i predsjednika 41. Vlade, želim i na ovaj način da vam čestitam i da vam poželim i da vas pozovem na vrlo naporan, odgovoran i efikasan rad. Želim da ovaj parlament opteretite velikim brojem zakona koje ćete nam slati kao predloge zakona i velikim brojem drugih materijala iz vaše nadležnosti i siguran sam da ćemo svi zajedno i Parlament i Vlada vrlo posvećeno obavljati svoj posao u interesu naše države Crne Gore.

Sad je potrebno da predsjednik i članovi Vlade polože zakletvu. Zakletva će se položiti na takava način da predsjednik Vlade polaže zakletvu pred poslanicima, članovi Vlade da ne bi pojedinačno polagali, izlagali tekst zakletve potpisaće istovjetni tekst zakletve koji im je podijeljen.

Predsjedniče Vlade, gospodine Markoviću, izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (28.11.16 16:36:26)

Zaklinjem se da ću dužnost vršiti po Ustavu i zakonu, čestito, odgovorno i savjesno.

PREDŠEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (28.11.16 16:39:21)

Sad još samo vrlo kratko.

Prije nego što zaključim sjednicu obavještavam vas da su ostavke na funkciju poslanika podnijeli sljedeći poslanici:

Duško Marković, Milutin Simović, Predrag Bošković, Mevludin Nuhodžić, Suzana Pribilović i Nikola Janović.

Objavljujem da Skupština konstatuje ostavke čime im predstaje mandat poslanika o čemu ćemo obavještiti Državnu izbornu komisiju radi sprovođenja postupka popune upražnjenih poslaničkih mjesta. Takođe, obavještavam vas da je Državna izborna komisija podnijela Izvještaj o popuni upražnjenog poslaničkog mjesta sa izborne liste "Velika koalicija Ključ, Demos, SNP, URA - najbolje za Crnu Goru", a saglasno Poslovniku Skupštine konstatujem da je podnošenjem Izvještaja Državne izborne komisije započeo poslanički mandat Neđeljku Rudoviću.

Ovim smo poštovane kolege, poštovani članovi 41. Vlade završili Treću sjednicu drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja i ja vas sa pravim zadovoljstvom pozivam na svečani koktel u holu ispred Velike sale.